

CHI CỤC
CHĂN NUÔI THỦY
SẢN
TỈNH SƠN LA
(SUB-DAH SON LA)

RESEARCH
PROGRAM ON
Livestock

CHĂN NUÔI VIỆT NAM DƯỚI GÓC NHÌN NGHỆ THUẬT VÀ GÓC NHÌN CỦA NÔNG DÂN

Livestock Development in Vietnam from Artists' and Farmers' Perspectives

Tháng 10/2021

CGIAR là quan hệ đối tác toàn cầu, bao gồm 15 tổ chức nghiên cứu, giúp đảm bảo an ninh lương thực. Chương trình Nghiên cứu CGIAR về Chăn nuôi cung cấp các giải pháp dựa trên nghiên cứu để giúp các hộ nông dân sản xuất nhỏ, người chăn nuôi chuyển đổi sang sinh kế bền vững, có khả năng phục hồi và chuyển sang mô hình kinh doanh sản xuất, giúp nuôi sống các thế hệ tương lai. Chương trình hướng tới tăng năng suất và lợi nhuận của các hệ thống chăn nuôi theo những cách bền vững, giúp thịt, sữa và trứng trở nên sẵn có hơn và có giá cả phải chăng tại các quốc gia đang phát triển. Chương trình gồm năm đối tác chủ chốt: Viện nghiên cứu Chăn nuôi Quốc tế (ILRI) có sứ mệnh về chăn nuôi; Liên minh Bioversity và Trung tâm Nông nghiệp Nhiệt đới Quốc tế (CIAT), nghiên cứu về các loại cỏ chăn nuôi; Trung tâm Nghiên cứu Quốc tế về Vùng khô hạn (ICARDA), nghiên cứu các loài nhai lại nhỏ và các hệ thống đất khô hạn; Đại học Khoa học Nông nghiệp Thụy Điển (SLU) với chuyên môn đặc biệt trong lĩnh vực di truyền và sức khỏe động vật và Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) kết nối nghiên cứu với các quy trình phát triển, đổi mới và mở rộng quy mô.

Chương trình cảm ơn tất cả các nhà tài trợ và tổ chức trên toàn cầu đã hỗ trợ chúng tôi thông qua đóng góp cho CGIAR.

© 2021

Ấn phẩm này được cấp phép sử dụng theo Giấy phép Quốc tế Creative Commons Attribution 4.0. Để xem thêm về Giấy phép này, vui lòng truy cập website <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0>.

Trừ trường hợp có lưu ý khác, còn lại bạn có thể tự do chia sẻ (sao chép và chia sẻ lại tài liệu bằng bất kỳ phương tiện hoặc định dạng nào), điều chỉnh (chuyển đổi và xây dựng dựa trên tài liệu) cho bất kỳ mục đích nào, ngay cả về mặt thương mại, với các điều kiện sau:

GHI CÔNG. Tác phẩm phải được ghi nhận tác giả, nhưng không được dưới hình thức yêu cầu chứng thực từ phía nhà xuất bản hoặc tác giả.

CGIAR is a global partnership that unites organizations engaged in research for a food-secure future. The CGIAR Research Program on Livestock provides research-based solutions to help smallholder farmers, pastoralists and agro-pastoralists transition to sustainable, resilient livelihoods and to productive enterprises that will help feed future generations. It aims to increase the productivity and profitability of livestock agri-food systems in sustainable ways, making meat, milk and eggs more available and affordable across the developing world. The Program brings together five core partners: the International Livestock Research Institute (ILRI) with a mandate on livestock; the International Center for Tropical Agriculture (CIAT), which works on forages; the International Center for Research in the Dry Areas (ICARDA), which works on small ruminants and dryland systems; the Swedish University of Agricultural Sciences (SLU) with expertise particularly in animal health and genetics and the Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) which connects research into development and innovation and scaling processes.

The Program thanks all donors and organizations who globally supported its work through their contributions to the CGIAR Trust Fund

© 2021

This publication is licensed for use under the Creative Commons Attribution 4.0 International Licence. To view this licence, visit <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0>.

Unless otherwise noted, you are free to share (copy and redistribute the material in any medium or format), adapt (remix, transform, and build upon the material) for any purpose, even commercially, under the following conditions:

ATTRIBUTION. The work must be attributed, but not in any way that suggests endorsement by the publisher or the author(s).

Mục lục / Table of contents

Giới thiệu chung về triển lãm

/

About the exhibition

02

Chăn nuôi dưới góc nhìn nghệ thuật

/

Livestock through the eyes of artists

—

01

—

07

Chăn nuôi dưới góc nhìn của nông dân

/

Livestock Development from the Farmer's Perspective

46

Chăn nuôi dưới góc nhìn công chúng

/

Livestock Development from the Public's Perspective

86

Giới thiệu chung về triển lãm

About the exhibition

Nằm ở khu vực Đông Nam Á, cái nôi của nền văn minh lúa nước, Việt Nam có một nền nông nghiệp lâu đời, gắn bó chặt chẽ với đời sống vật chất, tinh thần và văn hóa của con người.

Ngành nông nghiệp của Việt Nam đóng góp 15% tổng sản phẩm quốc nội (GDP), trong đó ngành chăn nuôi đóng góp 30% giá trị của ngành nông nghiệp. Ngành chăn nuôi góp phần không nhỏ trong việc tạo sinh kế cho các nông hộ nhỏ, góp phần tăng thu nhập cho nông dân, tạo công ăn việc làm, giúp xóa đói giảm nghèo, cải thiện chế độ dinh dưỡng và góp phần thu hẹp khoảng cách giới.

Dự án *can thiệp dựa vào chăn nuôi hướng tới sinh kế bình đẳng và cải thiện môi trường ở vùng cao Tây Bắc* (gọi tắt là Li-chăn, trong tiếng dân tộc Thái có nghĩa là *tốt đẹp*) tổ chức triển lãm trực tuyến về chủ đề *Chăn nuôi Việt Nam dưới góc nhìn nghệ thuật và góc nhìn của nông dân*, với mục đích nâng cao nhận thức của công chúng về vai trò của ngành chăn nuôi nước nhà trong việc cải thiện sinh kế và hỗ trợ các nông hộ chăn nuôi quy mô nhỏ hướng tới đạt được các Mục tiêu Phát triển Bền vững (SDGs). Triển lãm do dự án Li-chăn đồng phối hợp với Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam, một trong những đơn vị đi đầu trong lĩnh vực nghiên cứu văn hóa và

Located in Southeast Asia, a cradle of humanity, Vietnam has a long-standing agricultural history that is closely linked to the physical, spiritual and cultural life of its people.

Within the agricultural sector in Vietnam, livestock plays an important role. Livestock accounts for 30% of agricultural Gross Domestic Product (GDP), and the agriculture sector itself accounts for 15% of national GDP. Livestock production is critical to the livelihoods of smallholders, contributing to farm income, creating employment, reducing poverty, improving diets and helping to bridge the gender gap. Livestock production has always been an intimate part of the Vietnamese people, entering poetry and art with folk songs, proverbs and folk paintings passed down through generations.

The project *Livestock-led Interventions towards Equitable Livelihoods and Improved Environment in the Northwest Highlands of Vietnam*, known as Li-chăn (meaning *beautiful* in local Thai dialect), is organising a virtual exhibition. The exhibition aims to raise public awareness on the role of livestock in improving people's livelihoods as well as support the country's smallholder livestock producers in achieving the

nghệ thuật tại Việt Nam, trực thuộc Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch.

Triển lãm giới thiệu tới công chúng những tác phẩm nghệ thuật thuộc nhiều thể loại khác nhau do các nghệ sĩ Việt Nam thực hiện trong giai đoạn từ những năm 1900 đến những năm 2000, và hiện đang được lưu giữ tại Bảo tàng. Theo kế hoạch, dự án Li-chăn và Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam dự kiến tổ chức một triển lãm tranh lưu động tại tỉnh Sơn La vào cuối năm 2021, để đưa những tác phẩm này tới công chúng ở tỉnh Sơn La, nơi dự án Li-chăn đang được triển khai. Kế hoạch tổ chức sẽ tùy thuộc vào tình hình dịch bệnh COVID-19.

Triển lãm bao gồm ba phần. Phần thứ nhất, *Chăn nuôi dưới góc nhìn nghệ thuật*, giới thiệu tới công chúng những tác phẩm nghệ thuật độc đáo, đa dạng về chất liệu và chủ đề, liên quan đến những hoạt động nông nghiệp chăn nuôi, hiện đang được lưu giữ và trưng bày tại Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam.

Phần thứ hai, *Chăn nuôi dưới góc nhìn của nông dân*, triển lãm những câu chuyện kể qua ảnh, do chính những nông dân tham gia dự án *Li-chăn* tại huyện Mai Sơn, tỉnh Sơn La thực hiện. Đó là những câu chuyện người thực việc thực trong

Sustainable Development Goals. The exhibition, *Livestock Development in Vietnam from Artists' and Farmers' Perspectives*, is developed in collaboration with the Vietnam Fine Arts Museum, one of the leading national agencies in arts and cultural research, under the Ministry of Culture, Sports and Tourism.

The exhibition exhibits a range of unique artwork on agriculture and livestock painted by Vietnamese artists between 1900 and 2000 and currently stored at the museum. A physical exhibition is planned for the end of 2021 in Son La Province, promoting this artwork to the public in the region where the project is being implemented (contingent upon the COVID-19 situation in the province).

The virtual exhibition consists of three parts. The first, *Livestock Development through the eyes of artists*, exhibits unique artwork on agriculture and livestock, diverse in both materials and themes, that is currently kept and displayed at the Vietnam National Fine Arts Museum.

In the second part, photographs and stories by Li-chăn farmers from Mai Sơn District, Son La Province reflect *Livestock Development from the Farmer's Perspective*. Using the 'photovoice'

công tác phát triển chăn nuôi tại miền quê nghèo khó, từ khâu chọn giống, chăm sóc đàn vật nuôi, trồng cây thức ăn chăn nuôi, đến xử lý chất thải trong chăn nuôi bảo vệ môi trường, xây dựng thương hiệu lợn bản.

Phần thứ ba của triển lãm giới thiệu *Chăn nuôi dưới góc nhìn của công chúng*. Đây là những tác phẩm đoạt giải trong cuộc thi vẽ và chụp ảnh về đề tài chăn nuôi dành cho các đối tượng nghiệp dư trên toàn quốc do Ban tổ chức phát động vào giữa tháng 9 năm 2021.

Ban tổ chức hy vọng triển lãm sẽ đem đến cho công chúng những câu chuyện nhẹ nhàng, gần gũi về các hoạt động chăn nuôi, qua đó giúp nâng cao nhận thức về ngành chăn nuôi nước nhà, cũng như tầm quan trọng của vấn đề phát triển bền vững trong chăn nuôi nói riêng và nông nghiệp nói chung.

Giới thiệu chung về các đơn vị tổ chức

Tọa lạc tại số 66 phố Nguyễn Thái Học, Quận Ba Đình, Hà Nội, Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam là một trong những bảo tàng có vị trí quan trọng nhất trong việc lưu giữ và phát huy kho tàng di sản văn hoá nghệ thuật của cộng đồng các dân tộc Việt Nam. Bảo tàng sở hữu bộ sưu tập các tác

method, farmers give their own view on the role of livestock in their lives and on the importance of selecting breeds, taking care of livestock health, growing forage, preparing feeds, composting livestock waste to improve the environment, and Ban pig branding.

The third part exhibits the winning artwork on *Livestock Development from the Public Perspective* in a competition launched in September 2021.

We hope that the artwork will touch the hearts of the public, those who love beauty and culture and are interested the lives of the Vietnamese people, and help to improve knowledge around domestic livestock production in Vietnam.

About the organisers

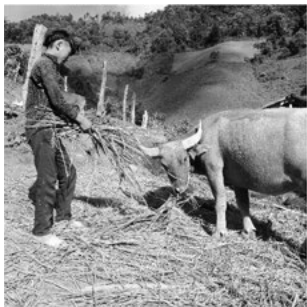
Located at 66 Nguyen Thai Hoc Street, Ba Dinh District, Hanoi, Vietnam, the Vietnam National Fine Arts Museum is one of the leading national museums to preserve and promote the cultural and artistic heritage of Vietnam. The museum owns a huge collection of fine art with more

phẩm mỹ thuật đồ sộ lên đến hơn 20.000 hiện vật, thuộc mọi loại hình và chất liệu, từ sơn mài, sơn dầu, lụa, tranh giấy, cho đến điêu khắc đá, đồng... là minh chứng cho sự phát triển của nền mỹ thuật Việt Nam từ thời Tiền – Sơ sử cho đến ngày nay. Hệ thống trưng bày thường xuyên của Bảo tàng giới thiệu hơn 2.000 hiện vật, bao gồm chín Bảo vật Quốc gia, mở cửa phục vụ đông đảo công chúng trong và ngoài nước.

Li-chăn là dự án tại Việt Nam, thuộc Chương trình nghiên cứu về Chăn nuôi của CGIAR. Các kết quả nghiên cứu sẽ đưa ra giải pháp giúp tăng năng suất và tạo ra sinh kế bền vững cho các nông hộ và hộ kinh doanh nhỏ, hướng đến an ninh lương thực cho các thế hệ tương lai. Việt Nam là một trong bốn quốc gia trọng điểm trên thế giới được lựa chọn để thực hiện chương trình nghiên cứu này. Tổng hợp từ các kết quả nghiên cứu liên ngành, chúng tôi đã thử nghiệm, kết hợp một vài hoặc nhiều can thiệp khác nhau trong giai đoạn từ năm 2019 đến cuối năm 2021. Dự án này được các đối tác trong nước và quốc tế cùng hợp tác thiết kế. Liên minh Bioversity và Nghiên cứu Nông nghiệp Nhiệt đới (Alliance of Bioversity and CIAT) và Viện nghiên cứu Chăn nuôi Quốc tế (ILRI) là hai trung tâm trực thuộc CGIAR điều phối dự án tại Việt Nam.

than 20,000 objects of all types and materials, from lacquer, oils and silks to paper paintings and stone and bronze sculptures. Together these illustrate the development of Vietnamese fine art from prehistory to the present day. The museum's regular display exhibits more than 2,000 artefacts including nine national treasures, which are open to the public.

Li-chăn is a project under the CGIAR Research Programme on Livestock that aims to provide research-based solutions to transition smallholder farmers to sustainable and resilient livelihoods and to more productive small-scale enterprises that will help feed future generations. Vietnam is one of four priority countries selected to consolidate and translate research from different disciplines into a pilot study. The project runs from 2019 until the end of 2021 in Mai Son District, Son La Province. Li-chăn has been co-designed by both international and national partners. In Vietnam, the project is coordinated by the Alliance of Bioversity International and the International Centre for Tropical Agriculture, and the International Livestock Research Institute.

Phần 1 / Section 1

Chăn nuôi dưới góc nhìn nghệ thuật

Livestock through the eyes of artists

Chăn nuôi dưới góc nhìn nghệ thuật, một mệnh đề chứa đựng hai góc nhìn xưa và nay. Xưa là các dòng tranh dân gian Đông Hồ, Hàng Trống, Kim Hoàng. Nay là nghệ thuật tạo hình hiện đại trên những chất liệu: sơn dầu, lụa, màu nước, bột màu, khắc gỗ...

Trâu, bò, lợn, gà là những vật nuôi trong nhà không thể thiếu ở nông thôn, miền núi, tại các gia đình khá giả hay nghèo khó. Sự gắn bó, yêu thương từ hai phía đã khiến bốn con vật trở thành nhân vật chính xuất hiện trong văn học, thơ ca, hội họa, và trong nền văn hóa dân gian.

Bức tranh gà in trên giấy điệp xuất xứ từ dòng tranh Đông Hồ biểu tượng cho sự sung túc, no đủ. Hình ảnh chú gà trống kiêu hãnh gáy vang báo hiệu một ngày mới tươi sáng. Tranh lợn đàn trên lưng có hình vòng xoáy 'âm-dương' tượng trưng cho sự sinh sôi, nảy nở... Cứ thế, người nghệ nhân xuất thân từ làng Đông Hồ vùng Kinh Bắc, hay làng Kim Hoàng của xứ Đoài xưa, đến người kẻ chợ Hàng Trống của Hà Nội đã thể hiện các vật nuôi trâu, bò, lợn, gà bằng ngôn ngữ mộc mạc, tạo nên những bức tranh dân gian bình dị mà xúc động lòng người.

Tiếp nối truyền thống của cha ông, những nghệ sĩ hiện đại Việt Nam dù đã chiêm nghiệm khuyênhướng tâm kỳ của nghệ thuật phương Tây nhưng vẫn quyến luyến vẽ đẹp giản dị, thân thương từ

Livestock through the eyes of artists incorporates two art perspectives: one from the past and the other from the present day. The old includes representations from popular folk print genres like Dong Ho and Hang Trong. The modern comprises typical artwork using a wide range of media, such as oil on canvas, silk, watercolours and woodcut.

Buffaloes, cows, pigs and chickens are the most common and dearest animals in rural and mountainous areas, both in wealthy and poor families. Gradually people have developed an intimate relationship with them and found key sources of inspiration from them to create various works of art and literature and many folk prints.

Dong Ho is a classical folklore genre introduced in this exhibition. It has a unique sparkling white background of Do paper made with seashell powder paste. In these prints, the chicken is a representation not only of wealth and prosperity but also of courage, as in the image of the rooster standing straight crowing to signal the break of a new day. Another meaningful detail lies in the yin-yang vortex on the pigs, which embodies fertility. The art contains many other such intimate details. Talented craftsmen from Dong Ho and Kim Hoang villages, as well as Hang Trong in the Old Quarter, were excellent at turning these simple and familiar animals into expressive symbols in various folk prints.

một hiện thực Việt Nam trải dài nhiều thế kỷ trên những nẻo đường lao động, chăn nuôi, sản xuất.

Những sáng tác của các họa sĩ hiện đại đa dạng về phong cách: Phan Thế Cường, Tô Chiêm, Hà Trí Dũng, Trần Khánh Chương... không chỉ phản ánh vai trò của vật nuôi trong hoạt động sản xuất, sinh kế, mà còn cho thấy mối quan hệ gần gũi, yêu thương giữa con người với vật nuôi. Thời mở cửa Đổi mới, đều là chủ đề trâu, bò nhưng tác phẩm của Lê Anh Vân, Hà Trí Hiếu lại cho thấy tính cách điệu cao trong tạo hình. Các tác phẩm điêu khắc trên chất liệu đá bền vững của Nguyễn Phú Cường, Trần Thiết... đã khẳng định loại hình chiếm lĩnh không gian này vẫn tìm được nguồn cảm hứng từ đề tài vật nuôi gần gũi nhà nông.

Triển lãm Chăn nuôi dưới góc nhìn nghệ thuật giới thiệu 30 hiện vật lựa chọn từ sưu tập của Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam, gồm tranh dân gian và tranh, tượng hiện đại, được trình bày theo sáu chủ đề: (1) 'Giống di truyền'; (2) 'Sức khỏe vật nuôi'; (3) 'Cây thức ăn chăn nuôi'; (4) 'Chăn nuôi và môi trường'; (5) 'Chăn nuôi và sinh kế'; (6) 'Chăn nuôi và đời sống văn hóa'. Triển lãm mong muốn mang đến cho công chúng những góc nhìn đa chiều về chăn nuôi và vật nuôi, góp phần nâng cao nhận thức về vai trò của chăn nuôi và thúc đẩy ngành chăn nuôi Việt Nam phát triển bền vững.

Continuing this tradition, Vietnamese modern artists, after experiencing many Western styles of art, still explore and preserve the simple beauty of our nation in their work, the beauty in every aspect of life including labour and livestock production.

In this exhibition, Phan The Cuong, To Chiem, Ha Tri Dung and Tran Khanh Chuong are typical modern artists with diverse art styles. Their artwork reflects not only the role of livestock in livelihoods but also the close relationship between them and the people. Later, after the Renovation period (Doi Moi), the artwork by Le Anh Van and Ha Tri Hieu shows significant change, with notably stylised art. In line with this, a number of sculptures, including ones from sustainable media such as stone, are also included. These are the creations of sculptors Nguyen Phu Cuong and Tran Thiet.

Livestock through the eyes of artists introduces 30 pieces of art from the collection of the Vietnam National Fine Arts Museum comprising both folk and modern works, which are categorised into six sections: (1) Livestock genetics; (2) Animal health; (3) Feeds and forages; (4) Livestock and the environment; (5) Livestock and livelihoods; and (6) Livestock and culture. We hope this exhibition will contribute to the public's diverse perspective on livestock, thus raising the awareness of the roles of livestock and promoting the sustainable development of our national livestock production.

Hợp phần 1 / Component 1

Giống di truyền

Livestock genetics

Giống di truyền quyết định đến năng suất và chất lượng sản phẩm trong chăn nuôi.

Những kinh nghiệm quý báu trong việc chọn giống của người nông dân xưa được phản ánh qua hình ảnh 'Lợn đàn' (tranh dân gian Đông Hồ). Đó là con lợn nái phàm ăn, chóng lớn, đông con, mắn đẻ với các tiêu chuẩn: 'mỡm rộng, lưng dài, bụng bị'. Đặc biệt, hình tượng 'Lợn giống' được thêm vào các vòng xoáy 'âm-dương' trên thân để mang ý nghĩa cầu mong sinh sôi, nảy nở.

Nay, với sự phát triển của khoa học kỹ thuật, công tác giống vật nuôi ngày càng được chú trọng. Việc phổ biến các kiến thức về giống và chọn giống theo hướng sinh học hiện đại được đẩy mạnh nhằm tạo ra nhiều sản phẩm hàng hóa có chất lượng cao hơn nữa, đáp ứng nhu cầu của nền kinh tế thị trường.

Genetics is a critical factor in determining the productivity and quality of livestock.

Throughout history, the Vietnamese people have established their own methods for selecting good breeds. The image of mother pig in the Dong Ho folk print 'Mother pig and piglets' shows the standards of a voracious, fast-growing and fertile pig, including a big snout, long back and pot belly. The yin-yang vortex on the pig's body symbolises fertility.

Nowadays, advanced technologies provide significant support in selective breeding. People are also more educated on the biological criteria needed to select good breeds to produce higher-quality products and to adequately meet market needs.

Tranh dân gian Đông Hồ / Lợn đàn / In màu tự nhiên trên giấy Điệp
 Dong Ho folk print / Mother pig and piglets / Printed on Diep paper

Bức tranh phản ánh kinh nghiệm dân gian về chọn giống lợn tốt: mặt ngắn, có nhiều nếp nhăn, lưng võng, có lông 'đai', chân thấp. Vòng tròn xoáy 'âm-dương' vừa mang tính trang trí, vừa thể hiện sự sinh sôi, nảy nở.

Tranh được treo nhiều trong ngày Tết, phản ánh mong ước về năm mới thịnh vượng, phát tài, phát lộc và đông con, nhiều cháu của người dân Việt Nam.

The print interprets a folk experience in selecting a good breeding pig. Accordingly, a good pig should have a short and wrinkled face, a sagging back with long bristles, and short legs. The yin-yang circle on the pig's body is not only for decoration but is also a symbol of fertility.

Vietnamese people usually hang this print during Tet holiday as a wish for many children and a prosperous year to come.

Thanh Vân / Đủ giống tốt cho chăn nuôi / Áp phích / 1978

Thanh Van / Having enough good piglets for livestock production / Poster / 1978

Trọng An / Thêm nhiều lợn giống tốt cung cấp cho xã viên / Áp phích
Trọng An / More good piglets for farmers in cooperatives / Poster

Hợp phần 2 / Component 2

Sức khỏe vật nuôi Animal health

Chăm sóc sức khỏe vật nuôi giữ vai trò quan trọng trong chăn nuôi, giúp đàn vật nuôi tăng sức đề kháng, phòng chống bệnh tật.

Người nông dân Việt Nam từ bao đời đã quan tâm tới việc chăm sóc vật nuôi để chúng đủ sức phục vụ con người: lo cho trâu ăn no cỏ để đi cày, cùng trâu nghỉ giải lao để lấy sức, kiểm tra chuồng trâu khi gió lạnh về, giữ an toàn sinh học chuồng trại cho đàn gia súc, tiêm vắc xin cho đàn vật nuôi...

Những năm 1960-1970 hình thành các hợp tác xã nông thôn với phương thức chăn nuôi mới. Theo đó, trâu, bò không thả rông mà được chăn thả theo nhóm hộ gia đình; nghé con không lẻo đẻo theo mẹ mà được chăm nuôi, mau chóng trưởng thành. Phong trào thi đua chăm sóc trâu bò béo khỏe phát triển rộng khắp. Càng ngày ý thức về việc chăm sóc sức khỏe vật nuôi càng được chú trọng, đặc biệt là công tác tiêm phòng, chống dịch.

Animal health care plays an important role in livestock production and helps to prevent and increase resistance to disease.

Vietnamese farmers have always paid a lot of attention to the health of their livestock to make sure they are in good condition to serve us. This is vividly depicted in the artwork describing the resting moment of the buffalo after a hard day's work, in a little child feeding the buffalo, in a family checking the buffalo shed when the weather is getting cold, in farmers maintaining the farm hygiene, and in veterinary officers vaccinating pigs.

In the 1960s and 1970s, rural cooperatives were formed, resulting in new farming methods. Consequently, buffaloes and cows were no longer grazed freely but kept on small household farmsteads. Young calves no longer followed their mothers but were kept and raised separately to mature quickly. Many competitions on healthy buffaloes were organised, contributing to raising public awareness on animal health care, especially in getting animals vaccinated.

Giang Tô / Bò trâu béo khỏe sức kéo càng tăng / Áp phích / 1973
 Giang To / Healthier cattle improve work efficiency / Poster / 1973

Mai Cừ / Chăm sóc trâu / Bột màu / 1981
Mai Cu / Caring for cattle / Gouache / 1981

Hoàng Văn Cường / Đại hội thi trâu / Tranh thêu / 1973
Hoang Van Cuong / The buffalo festival / Needle painting / 1973

*'Trâu ăn thì gầy, trâu cày thì béo'.
- Tục ngữ -*

Những năm 1960, sản xuất nông nghiệp ở miền Bắc được tổ chức theo mô hình hợp tác xã, việc chăn nuôi trâu được giám sát chặt chẽ. Nhiều phong trào chăm sóc trâu bò béo khỏe, lấy đội ngũ thanh thiếu niên làm nòng cốt được phát động.

In the north of Vietnam during the 1960s, agricultural production was organised following a cooperative model, in which caring for buffaloes is one of the most important tasks. Many competitions on the healthiest buffalo were organised, with teenagers being the key participants.

Trần Đình Thọ / Kiểm tra trâu / Khắc gỗ / 1974
Tran Dinh Tho / Buffalo health check / Woodcut/ 1974

Nguyễn Đăng Phú / Hết sức coi trọng công tác tiêm phòng, vệ sinh thú y chủ động phòng chống dịch cho gia súc / Áp phích
 Nguyen Dang Phu / Paying attention to vaccinating and biosecurity to prevent cattle diseases / Poster

Hợp phần 3 / Component 3

Thức ăn và cây thức ăn chăn nuôi

Feeds and forages

Thức ăn là một trong những yếu tố quan trọng quyết định năng suất trong chăn nuôi.

Những năm 1950-1970, phương thức chăn nuôi trong các hộ gia đình riêng lẻ năng suất không cao. Thức ăn cho gia súc, gia cầm lấy từ nguồn tự nhiên và do từng gia đình tự chế biến. 'Băm bèo, thái khoai' là ngôn ngữ chung nhất của nhà nông lúc bấy giờ về việc chuẩn bị thức ăn chăn nuôi. Những năm 1980 đánh dấu bước phát triển của ngành chăn nuôi là chăn thả bò sữa trên những đồng cỏ xanh tươi, rộng rãi. Ngày nay, ngành chăn nuôi gia súc lớn được chú trọng, kéo theo việc trồng cây thức ăn chăn nuôi, vừa đáp ứng nhu cầu chăn nuôi hộ gia đình, vừa hình thành vùng nguyên liệu cung ứng nguồn thức ăn thô xanh chất lượng cho các đàn gia súc.

Ngoài ra, việc trồng thêm một số loại cỏ và cây thức ăn chăn nuôi cũng giúp chống xói mòn đất ở các khu vực đất dốc ở miền núi, góp phần bảo vệ môi trường.

Feed and forage are vital to livestock productivity.

From the 1950s to the 1970s, cattle and poultry were mainly raised on small family farms with low productivity. The livestock food was homemade from natural ingredients, which were primarily 'chopped water hyacinth and taro leaves'.

In the 1980s, livestock farming methods changed significantly as cows were taken daily to graze in lush pastures. Later, as the cattle industry developed, the demand for forage increased to provide feed for both household and factory farming.

Equally important, growing grasses and forage also helps prevent soil erosion in mountainous areas, contributing to environmental protection.

Nguyễn Phan Chánh / Chăn bò / Tranh lụa / 1956
Nguyen Phan Chanh / Cow herding / Silk painting / 1956

Nguyễn Duyệt / Chăn lợn / Khắc gỗ / 1965
Nguyen Duyen / Preparing food for pigs / Woodcut / 1965

Trần Văn Cẩn / Thái chuối nuôi lợn / Màu nước / 1969

Tran Van Can / Chopping banana stems to make food for pigs / Watercolor / 1969

'Lợn đói một bữa bằng người đói cả năm'.

- Thành ngữ -

Chuẩn bị thức ăn cho vật nuôi là một hoạt động quan trọng trong chăn nuôi. Hình ảnh cô gái chăm chú thái chuối để nấu cám lợn rất đỗi quen thuộc và bình dị, nhưng cây súng và chiếc túi dết treo phía sau cô lại chính là những yếu tố phản ánh sâu sắc một giai đoạn cả dân tộc Việt Nam đoàn kết, mỗi người dân là một chiến sĩ, vừa sản xuất vừa sẵn sàng chiến đấu bảo vệ Tổ quốc.

Food preparation is an important part of livestock production. The image of a girl attentively chopping banana trunks to make food for pigs is nothing strange to our people. A notable detail in this painting is the rifle and the small bag hung up behind the girl. This truly reflects a historical period when the whole country united for national salvation, when everyone became soldiers always ready to take up arms to protect the homeland, yet they also worked hard to maintain life during the time of war.

Trần Văn Cẩn / Thái rau lợn / Màu nước / 1969

Tran Van Can / Chopping vegetables to feed pigs / Watercolor / 1969

Phan Thế Cường / Cho gà ăn / Khắc gỗ / 1977
Phan The Cuong / Feeding chickens / Woodcut / 1977

Trần Quang Vinh / Hạt thóc hạt vàng / Bột màu trên giấy báo / 1967
Tran Quang Vinh / Rice as precious as gold / Gouache on paper / 1967

Hợp phần 4 / Component 4

Chăn nuôi và môi trường Livestock and the environment

Những năm 1980, hưởng ứng lời kêu gọi của Nhà nước về một môi trường xanh, sạch, đẹp ở nông thôn, hoạt động chăn nuôi được tổ chức khoa học hơn. Những trại bò giống cao ráo, sạch sẽ được bố trí cận kề các đồng cỏ xanh non, thuận tiện cho việc khai thác nguồn thức ăn và tiêu thụ sản phẩm. Không còn cảnh lợn nằm lẫn với phân ỉ ọp trong không gian ẩm ướt, mất vệ sinh. Từng trại lợn được chia ngăn gọn ghẽ, mỗi ngăn chỉ 2 - 3 con được cách ly khỏi phân, được tắm mát bằng những vòi nước sạch hiện đại. Đặc biệt, kinh nghiệm sử dụng nguồn phân chuồng từ chăn nuôi với bài toán về giảm tải ô nhiễm cho môi trường được xử lý với nhiều giải pháp mới. Theo đó, thu gom nguồn phân cũng là một hoạt động vô cùng quan trọng, vừa làm sạch môi trường chăn nuôi, vừa là nguồn tài nguyên cho ngành trồng trọt.

In 1980s, the government called for environmental improvements to be made in rural areas. Livestock production thus changed accordingly. For instance, large and clean cow barns were built near pastures to make it more convenient for the livestock to utilise the forage sources as well as consuming products. Pigs lived in cleaner stalls, separated from their manure and bathed with fresh water. Notably, the environmental concern around waste management was also addressed thanks to the traditional yet creative way of treating manure by our farmers: turning it into an organic source of fertiliser.

Lê Xuân Trứ / Trại bò / Khắc gỗ
 Le Xuan Truu / The cow farm / Woodcut

*'Bê là bê vàng
 Bê đứng rảnh ràng
 Bê đi với mẹ...'
 - Đồng dao -*

Ở một góc trại bò, cô xã viên đang ân cần cho bê uống sữa. Trước đây, bò thường được nuôi theo phương thức thả rông, năng suất thấp, không tận thu được phân bón, dễ lây nhiễm bệnh tật. Ngày nay, với những phương thức chăn nuôi mới như bán chăn thả hoặc nuôi nhốt, những trang trại bò được quy hoạch sạch sẽ, thoáng mát, bò được chăm sóc đầy đủ, vừa làm cho sản lượng bò tăng cao, đảm bảo tốt sức khỏe vật nuôi, vừa bảo vệ môi trường.

The painting depicts a corner of a cow farm, where a female farmer is giving milk to the calves. In the past, cows were normally free ranging. This method could not enable a high yield nor utilise the cows' manure as an organic fertiliser, not to mention the increased risk of disease. Nowadays, livestock production has been updated with new and modern methods, like semi-natural habitats or zero-grazing, and cows are well cared for and kept in airy clean stalls. The production yield has thus improved, livestock health is better managed, and the surrounding environment is not polluted.

Minh Phương / Dùng mọi nguồn phân bón để tăng năng suất lúa / Áp phích
Minh Phương / Making use of animal compost to improve rice yield / Poster

Lê Hương Quỳnh / Phát triển chăn nuôi tận dụng nguồn phân chuồng góp phần thâm canh / Áp phích / 1978
Le Huong Quy / Making use of manure to contribute to intensive farming / Poster / 1978

Hợp phần 5 / Component 5

Chăn nuôi và sinh kế Livestock and livelihoods

Chăn nuôi là ngành kinh tế sản xuất quan trọng của nông nghiệp Việt Nam. Trước kia, người nông dân canh tác đơn lẻ, vợ chồng ra đồng cùng ‘con trâu là đầu cơ nghiệp’. Bước vào cuộc kháng chiến vệ quốc, khi người đàn ông ra trận thì người phụ nữ vững vàng cùng trâu đi những ‘đường cày đảm đang’. Sau khi hòa bình được thiết lập ở miền Bắc, các ‘tổ chăn nuôi trâu bò’ hình thành rộng khắp, chăn nuôi gia đình, chăn nuôi tập thể và chăn nuôi quốc doanh được chú trọng nhằm ‘đưa nhanh chăn nuôi lên thành ngành chính’.

Ngày nay, ngành chăn nuôi phát triển theo hướng hữu cơ, an toàn sinh học, xây dựng chuỗi liên kết khép kín, trong đó đặc biệt chú trọng khâu chế biến và tiêu thụ sản phẩm. Bên cạnh việc phát triển mô hình chăn nuôi tập trung, Nhà nước vẫn chú trọng hỗ trợ chăn nuôi nông hộ, đảm bảo sinh kế cho hàng triệu hộ nông dân vì chăn nuôi vẫn là sinh kế chính của họ.

Livestock production is the core of the agricultural industry in Vietnam. In the past, the main farming method was smallholder farming as the husband and wife went off to work in the field with the buffalo – their most valuable property. During the war of resistance when men joined the front line, these wives took charge of this strenuous task to ‘go ploughing with buffaloes’. After the liberation from colonial rule in the north of Vietnam, ‘cattle cooperatives’ were formed widely; smallholding, large-scale and state-owned farms were also set up, aiming to ‘quickly develop livestock production to be a leading sector’.

Nowadays, livestock production is gradually focusing more on organic and biosafe farming, together with creating closed-loop supply chains, especially focusing on the processing and consumption stages. In the meantime, the state still supports millions of smallholders nationwide to ensure their livelihoods.

Ngô Minh Cầu / Về nông thôn sản xuất / Tranh lụa / 1957

Ngo Minh Cau / Returning to the countryside for farming / Silk painting / 1957

*'Đôi ta bắt gặp nhau đây
Như con bò gầy gặp bãi cỏ non.'*

- Ca dao -

Bức tranh phản ánh giai đoạn miền Bắc trong những năm tháng hoà bình đầu tiên, bộ đội về nông thôn tham gia sản xuất và giúp bà con xây dựng nông thôn mới ấm no, trù phú.

Tranh ca ngợi tình đoàn kết quân dân nồng ấm, đồng thời mang đến cảm giác hạnh phúc của ngày mùa xen lẫn niềm vui lao động bình dị và tình yêu đôi lứa.

During the first years following the liberation of the north of Vietnam from colonial rule, a number of soldiers returned to the countryside to help farmers in agricultural production and in developing innovative and prosperous rural villages.

The silk painting praises the warm relationship between soldiers and civilians, as well as revealing the happiness of harvest days and the joy of simple labour and love.

Phạm Công Thành / Tổ chăn nuôi trâu bò / Màu nước / 1958
Pham Cong Thanh / A cattle cooperative / Watercolor / 1958

làm vụ đông thắng lợi
ĐẨY MẠNH CHĂN NUÔI

Thục Phi / Làm vụ đông thắng lợi đẩy mạnh chăn nuôi / Áp phích
Thục Phi / Strengthening the livestock sector in winter / Poster

Luu Công Nhân / Một buổi cày / Sơn dầu / 1960
 Luu Cong Nhan / Ploughing time / Oil on canvas / 1960

*‘Trâu ơi ta bảo trâu này
 Trâu ra ngoài ruộng trâu cày với ta’.*
 - Ca dao -

Sau khi hoà bình được thiết lập ở miền Bắc năm 1954, phong trào hợp tác xã nông nghiệp được chú trọng xây dựng và phát triển, từ đó đã hình thành quan hệ sản xuất mới, khai thác và sử dụng có hiệu quả hơn tư liệu sản xuất, đất đai và sức lao động. Dưới nét cọ tài tình của họa sĩ, không khí lao động hăng say của buổi cày tập thể được khắc họa sống động, hứa hẹn một vụ mùa sung túc, bội thu.

After the 1954 liberation of the north of Vietnam from colonial rule, the development of the agricultural cooperative model resulted in new forms of production. Hence, means of production, including the land and the labour force, were used more efficiently. Thanks to the artist's talent, the optimistic spirit of a coordinated working day, as well as the solid energy of farmers, is vividly depicted, promising a prosperous and full crop.

Minh Phương / Phát triển đàn lợn, đưa nhanh chăn nuôi lên ngành sản xuất chính / Áp phích
Minh Phương / Focusing on pig production to contribute to the development of the livestock sector / Poster

Nguyễn Tùng Lâm / Phát triển nhiều trại nuôi gà / Áp phích / 1980
 Nguyễn Tùng Lâm / Developing more poultry farms / Poster / 1980

Sỹ Tốt / Đàn bò Việt Bắc / Bột màu / 1969

Sỹ Tốt / Free-range cattle in the northeast region / Gouache / 1969

Thế Hải / Đưa nhanh, mạnh chăn nuôi lên thành ngành chính / Áp phích
The Hai / Prioritising livestock production as a leading sector / Poster

Hợp phần 6 / Component 6

Chăn nuôi và văn hóa Livestock and culture

Tự bao đời, những vật nuôi trong nhà như trâu, bò, lợn, gà đã gắn bó mật thiết với người nông dân Việt Nam. Người nghệ sĩ dân gian xưa hay người nghệ sĩ tạo hình hiện đại nay đều thông qua hình ảnh những vật nuôi ấy gửi gắm tâm tư, tình cảm, mong ước của mình về thế giới, nhân sinh. Em bé chăn trâu mang theo những ký ức tuổi thơ bay cao cùng cánh diều mơ ước. Chú gà trống oai dũng là hiện thân cho những quý tính của người quân tử. Đàn gà con xúm xít quanh mẹ thể hiện mong ước sum vầy, sinh sôi, nảy nở. Chú lợn ỉ béo tròn chứa đựng ước mơ về cuộc sống đủ đầy, no ấm...

Dưới góc nhìn của người nghệ sĩ, hoạt động chăn nuôi cùng những vật nuôi trong cuộc sống bình dị thường ngày đã góp phần làm nên đời sống tinh thần phong phú của người nông dân Việt Nam.

Domestic animals, typically buffaloes, cows, pigs and chickens, have a very intimate relationship with Vietnamese farmers. Through the lovely images of these animals, folk artists in the past and modern artists in the present day have delivered their meaningful messages of the world. The herd-boy sends his childhood memories to the flying kites. The courageous rooster represents the honourable man's virtues. The chickens express the wish for family growth and reunion. The fat pig carries the longing for prosperity. And so on.

All in all, through the eyes of artists, these simple yet loving animals and livestock production activities have diversified the spiritual life of the Vietnamese people.

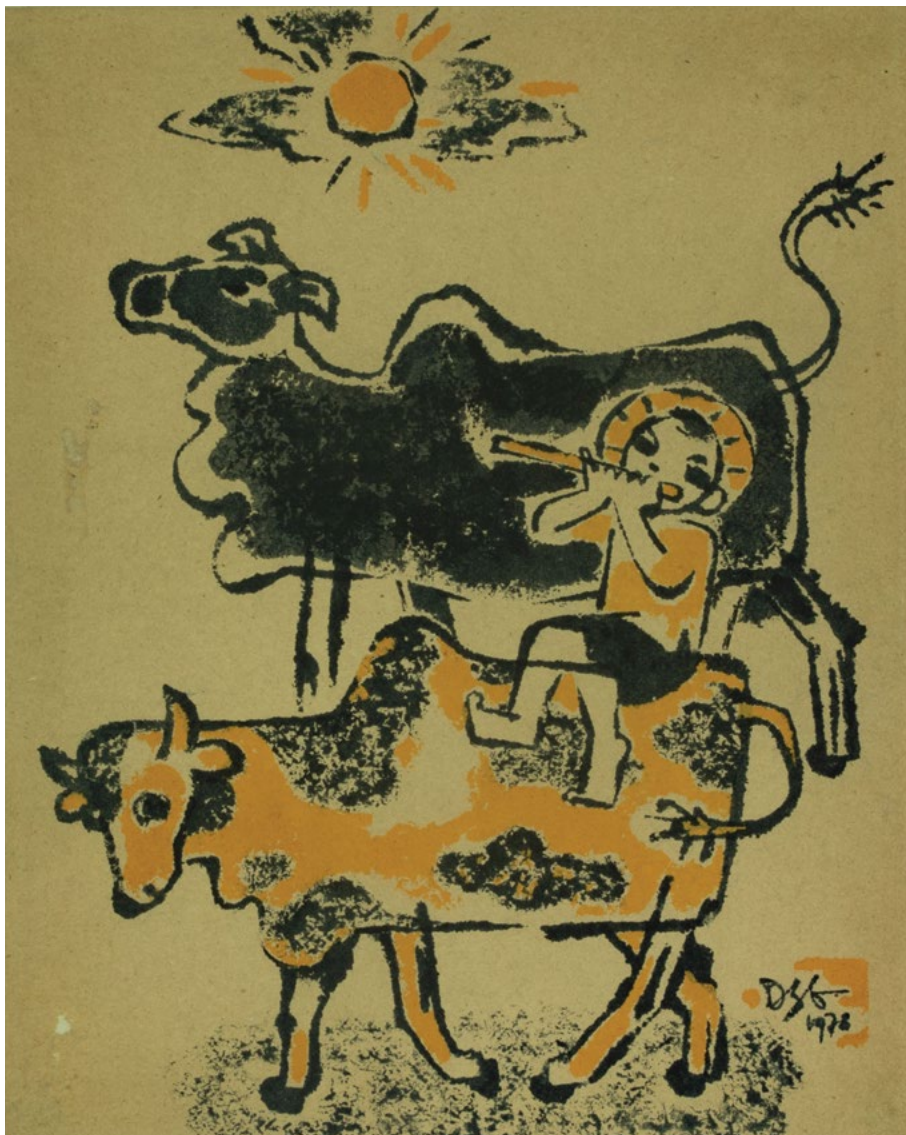

Tranh dân gian Kim Hoàng / Lợn / Vẽ trên giấy Điếu
Kim Hoang folk print / The Pig / Drawn on Dieu paper

*‘Con gì mắt híp bụng to
Ut à ut ít, ăn no, béo tròn?’
- Câu đố dân gian -*

Tranh dân gian Kim Hoàng (Hoài Đức, Hà Nội), còn gọi là tranh đỏ vì được thể hiện trên giấy hồng điều. Đây là một trong những dòng tranh Tết nổi tiếng khi xưa dành cho giới bình dân. Nổi bật giữa nền đỏ là hình ảnh một con lợn mình đen tuyền, viền trắng, béo mũm mĩm, mang đến cảm giác no đủ, đồng thời thể hiện ước vọng về sự tròn đầy, sung túc, phát triển trong năm mới.

The Kim Hoang folk print, which originated from Kim Hoang village, Hoai Duc District, Hanoi, used to be one of the ordinary Vietnamese people's favourite genres during Tet holiday. It is also called "the red print" because of the distinctive colour of the paper. On the red background is a fat black pig with white decorative lines, giving a sense of repleteness and also conveying the wish of growth and prosperity in the new year.

Hà Trí Dũng / Chăn bò thổi sáo / Khắc gỗ / 1978

Ha Tri Dung / Herding cows whilst playing the flute / Woodcut / 1978

Thanh Xuân / Quanh em trâu, nghé, lợn, gà / Áp phích / 1973
Thanh Xuan / Cattle and poultry around a little child / Poster / 1973

Trần Khánh Chương / Thả diều / Khắc thạch cao / 1983

Tran Khanh Chuong / Flying kites / Plastercut / 1983

*'Chúng mình chơi thả diều cho vui
Diều bay cao cao tới ông mặt Trời ...!'
- Đồng dao "Thả diều" -*

Cánh diều gắn với ước mơ, với tuổi thơ chăn trâu, thổi sáo là nguồn cảm hứng cho nhiều sáng tác nghệ thuật. Bằng những sắc màu rực rỡ, tươi vui, bức tranh như đưa người xem trở về tuổi thơ êm đềm nơi miền quê yêu dấu, bên những chú trâu, cánh diều, tiếng sáo, và giữa không gian ruộng đồng bát ngát, mênh mông.

The image of flying kites stays in the childhood memories of many people and has become the source of inspiration for many works of art. The vivid colours in this painting evoke a jovial mood and take us back to our childhood, when we were with our buffalo friends, listening to the mellow sounds of the bamboo flute and watching the flying kites, all in the midst of a vast field.

Lê Anh Vân / Tình bạn / Tổng hợp / 1987
 Le Anh Van / Friendship / Mixed mediums / 1987

*‘Bạn bè là nghĩa tương thân
 Khó khăn thuận lợi ân cần bên nhau’.*
 - Ca dao -

Trâu và chim, một to khỏe, vững chãi, một nhỏ bé, hiền lành; một quanh năm lằm lũi trên cánh đồng, một bay lượn tự do trên bầu trời rộng lớn, nhưng vượt trên tất cả, chúng vẫn trở thành bạn bè thân thiết của nhau.

Từ hình tượng những con vật hết sức gần gũi, thông qua ngôn ngữ tạo hình đặc sắc, họa sĩ đã khái quát thành một thông điệp đầy tính nhân văn. Đó là sự đề cao giá trị tình bạn chân thật, không phân biệt khoảng cách hay khác biệt.

Like chalk and cheese, buffalo and bird seem to have nothing in common. The former is strong and large, spending its whole life working in the fields. The latter is adorable and much smaller and can freely fly in the boundless sky. Nevertheless, they become close friends in this painting.

Through the image of these familiar animals, together with his excellent language of art, the artist successfully delivers an inspiring and humane message – the appreciation of a true friendship regardless of any obstacles or differences.

Phần 2 / Section 2

Chăn nuôi dưới góc nhìn của nông dân Livestock Development from the Farmer's Perspective

Những nông dân tham gia dự án Li-chăn tại huyện Mai Sơn, tỉnh Sơn La chia sẻ 30 câu chuyện và bức ảnh, thể hiện suy nghĩ, nhìn nhận của họ về phát triển chăn nuôi. Sử dụng phương pháp 'photovoice' (câu chuyện ảnh), người nông dân đưa ra quan điểm của mình về vai trò của chăn nuôi trong cuộc sống và tầm quan trọng của việc chọn giống, chăm sóc sức khỏe vật nuôi, trồng cây thức ăn chăn nuôi, chế biến thức ăn, ủ chất thải chăn nuôi giúp cải thiện môi trường và thành lập các nhóm sở thích chăn nuôi.

Li-chăn farmers from Mai Son District, Son La Province, share 30 stories and photos to show their reflections on livestock development. Using the 'photovoice' method, farmers give their own views on the role of livestock in their lives and on the importance of selecting breeds, taking care of livestock health, growing forage, preparing feeds, composting livestock waste to improve the environment, Ban pig branding and establishing common interest groups.

Hợp phần 1 / Component 1

Giống di truyền Livestock genetics

Thông qua 04 câu chuyện, các nông dân thuộc dự án Li-chăn chia sẻ cách thức họ thay đổi các thực hành chọn giống, thụ tinh nhân tạo cho trâu, bò, lợn từ những kiến thức đã được dự án tập huấn.

Through four stories, Li-chăn farmers share how they have changed their breeding practices since they learned through the project about breed selection and artificial insemination for buffaloes, cattle and pigs.

Người kể chuyện:

Quàng Thị Ly (Thái, 21 tuổi),
Lèo Thị Xiển (Thái, 31 tuổi)

Người chụp ảnh:

Quàng Thị Ly (Thái, 21 tuổi)

Narrator:

Quàng Thị Ly
(Thai ethnicity, 21 years old)
Lèo Thị Xiển
(Thai ethnicity, 31 years old)

Photographer:

Quàng Thị Ly
(Thai ethnicity, 21 years old)

CHUYỆN CỦA LY VÀ XIỂN

Đây là chuồng lợn nhà em, tận dụng cái hang đá có sẵn trong nhà. Con lợn nái này nuôi được hai năm, nó đẻ được một lứa chín con rồi, đang chữa lứa thứ hai. Nhà em cho nhảy trực tiếp. Đợt trước dự án vào phối nhưng không đậu, sau em cho phối trực tiếp. Để phối đậu cần có kinh nghiệm canh để biết chu kỳ động dục của nó. Nếu mình có kinh nghiệm, em muốn thụ tinh nhân tạo hơn vì giống nó lớn nhanh hơn. Nếu phối trực tiếp, vận chuyển con đực khó, đường bản Oi đi mùa mưa lại càng khó vận chuyển. Con đực em mượn của nhà bà Sáng trong bản, nhưng con đực to, phải nhờ khiêng lên xe cùng, rồi về cho vào chuồng. Chẳng không có nhà, em phải tự khiêng rất khó khăn. Mỗi lần mượn con đực trả 150.000 đồng. Cho nhảy trực tiếp phải đi chọn giống tốn khá nhiều thời gian, rồi về hai con lợn phải làm quen với nhau, cũng phải để lại đến hôm sau mới trả. Còn thụ tinh nhân tạo thì chỉ tốn 10-20 phút.

STORY BY LY AND XIỂN

This is my pigsty, which takes advantage of an existing stone cave at my house. This sow has been raised for two years. She gave birth to a litter of nine piglets. She had a direct mating. Previously, the (Li-chấn) project helped with the insemination but it didn't work. Then I let the sow mate directly. To have a successful insemination, it is necessary to have experience in her oestrous cycle. If I had had experience, I would have preferred artificial insemination because the piglets grow faster. With direct mating, it is difficult to transport the boars. Access to Oi village is even more difficult in the rainy season. I borrowed the boar from Mrs. Sáng in the village. The boar is a big male, and I had to ask for help to load him in a vehicle and put him in a pigsty. My husband was not at home, so it was very difficult for me to carry him. It costs 150,000 dong (7 US dollars) for pig mating services. It takes a lot of time to choose the breeding boar for direct mating. Then the two pigs have to be familiar with each other, so the boar can only be returned the following day. Artificial insemination only takes 10-20 minutes.

Người kể chuyện:

Lèo Thị Xiển (Thái, 31 tuổi)

Người chụp ảnh:

Hà Văn Chung (Thái, 35 tuổi)

Người trong ảnh:

Lèo Thị Xiển (Thái, 31 tuổi)

Narrator:

Lèo Thị Xiển

(Thai ethnicity, 31 years old)

Photographer:

Hà Văn Chung

(Thai ethnicity, 35 years old)

Person in the picture:

Lèo Thị Xiển

(Thai ethnicity, 31 years old)

CHUYỆN CỦA XIỂN

Đây là lợn nái nhà em, cũng là dòng lợn bản tại địa phương được bà con dân bản nuôi nhiều nhất từ trước tới nay. Đợt này đực giống ở địa phương khá ít và nguy cơ cận huyết cao vì lấy giống mẹ trong bản, nên không phối giống nhảy trực tiếp mà nhà em lấy tinh về tự phối nhân tạo. Trước nhà em cũng đã từng phối nhân tạo cho lợn nái sinh sản rồi. Đợt này khá thành công, vượt cạn ra tới 15 em nhưng chỉ được 12 em khỏe mạnh phát triển tốt. Lợn con được bú sữa đầu từ lợn mẹ rất quan trọng vì sữa đầu chứa nhiều dinh dưỡng có kháng thể tăng sức đề kháng làm cho hệ miễn dịch lợn con phát triển tốt nhất. Lợn mẹ sau sinh phải cho ăn thức ăn nhiều dinh dưỡng.

STORY BY XIỂN

This is my sow, who is a local pig. This type of pig is the most commonly raised by the villagers. At the moment, there are few local males and the risk of inbreeding is high because they often mate with the sows in the village. As such, I chose artificial insemination instead of direct mating for my pigs. Previously, I bought semen for artificial insemination for my sows. Since I took part in the Li-chăn training on artificial insemination, the results have been much better. My sow gave birth to 15 piglets, with 12 of them growing very well. It is very important for the piglets to receive colostrum from their mother because colostrum contains many nutrients with antibodies that increase resistance, enabling the piglets' immune systems to develop as well as possible. After giving birth, the sow should be fed with nutritious food.

**Người kể chuyện
và chụp ảnh:**

Hà Văn Kim (Thái, 31 tuổi)

Narrator and photographer:

Ha Van Kim
(Thai ethnicity, 31 years old)

CHUYỆN CỦA KIM

Con bò đực lai Sind này em bắt đầu nuôi từ tháng 6 năm 2020. Lúc đấy em thấy giống bò địa phương bé và cũng thấy thức ăn xung quanh cũng dư thừa vì con bò địa phương ăn ít và chậm lớn. Thương lái hay chê bò lai Sind da dày nhưng cách họ nói thế không hợp lý, vì con bò năng suất thịt vẫn cao hơn, khối lượng thịt vẫn nhiều hơn.

STORY BY KIM

This Sindhi hybrid cow was bought in June 2020. I bought it because I saw that the local cattle were too small. They don't eat much, nor grow fast although there is plenty of grass in the surroundings. The collectors often say that the Sindhi hybrid cattle have thick skin and less meat but I do not trust them as the meat volume of this cross-breed is still higher, thus it is more productive.

CHUYỆN CỦA YÊU

Con bê nhà Lò Thị Chiêm ra đời sau 9 tháng 10 ngày mang thai bằng phương pháp thụ tinh nhân tạo. Chính xác là 9 tháng 10 ngày luôn, gia đình có ghi chép lại ngày phối. Con bê này được hai ngày tuổi mà lớn như con bê thường 3-4 tháng rồi đấy. Gia đình rất vui mừng, phấn khởi và mong muốn tiếp tục thụ tinh nhân tạo cho cả bò và cả lợn. Các hộ xung quanh cũng mong muốn như vậy vì con lai to, lớn nhanh và đẹp.

STORY BY YÊU

Lo Thi Chiem's calf was conceived through artificial insemination and was born nine months and 10 days later. It was exactly nine months and 10 days because the household noted the date the artificial insemination was conducted. The calf is just two days old but it looks like a normal three-to-four-month-old calf. The family was extremely happy. They wish to use artificial insemination techniques on both their cows and pigs. Their neighbour thought the same having seen that the hybrid calf was bigger, more beautiful and grew faster.

Người kể chuyện và chụp ảnh:

Lường Văn Yêu (Thái, 46 tuổi)

Người trong ảnh:

Lò Thị Chiêm (Thái, 41 tuổi)
và Hoàng Ánh Tuyết (Thái,
7 tuổi)

Narrator and photographer:

Lường Văn Yêu
(Thai ethnicity, 46 years old)

Person in the picture:

Lò Thị Chiêm (Thai ethnicity,
41 years old) and Hoàng
Ánh Tuyết (Thai ethnicity, 7
years old)

Hợp phần 2 / Component 2

Sức khỏe vật nuôi
Animal health

Nông dân chia sẻ cách thức giải quyết vấn đề sức khỏe vật nuôi thông qua 06 câu chuyện về sức khỏe động vật và an toàn sinh học, nâng cao năng lực cho các cán bộ thú y, chẩn đoán dịch bệnh, điều tra ổ dịch, ghi chép dữ liệu, sử dụng vắc xin, thuốc và mô hình trình diễn tại hộ gia đình.

Farmers show how to address the issue of animal health through six stories covering animal health and biosecurity, capacity building of animal health professionals, diagnosis of diseases, outbreak investigations, data recording, vaccine and drug use, and demonstrations at farm level.

Người kể chuyện:

Lý A Trống (H'Mông, 43 tuổi)
và Lý A Nữ (H'Mông, 39 tuổi)

Người chụp ảnh:

Lý A Trống (H'Mông, 43 tuổi)

Narrator:

Lý A Trống (H'Mong, 43
years old) and Lý A Nữ
(H'Mong, 39 years old)

Photographer:

Lý A Trống
(H'Mong, 43 years old)

CHUYỆN CỦA TRỐNG VÀ NỮ

Đây là bò nhà anh Nữ nuôi buộc ở gầm sàn. Ban ngày cắt cỏ về cho nó ăn trực tiếp. Con bò này chú Nữ nuôi được một năm, nó mới đẻ được con đầu. Bò anh Nữ mua tận Phiêng Păn. Lúc mua 13 triệu. Con mẹ anh Nữ đã tiêm phòng viêm da nổi cục từ 16 tháng 5. Hôm đấy là tiêm chung với bản Lụng Tra vì một lọ vắc-xin 25 liều mà bản Lụng Tra thừa bốn liều nên đem lên tiêm cho nhà Nữ một con, nhà Trống một con, nhà anh Kiếu một con, nhà anh Su một con. Con bê chưa kịp tiêm thì tháng 9 vừa rồi chết do viêm da nổi cục.

STORY BY TRỐNG AND NỮ

This is Nu's cattle. He keeps them under the storage pillar. He has been raising the mother cow for one year and this is its first child. Nu bought the cow in Phieng Pan at 13 million dong (600 US dollars). It was injected with lumpy skin vaccine on 16 May. On that day, Lung Tra villagers got their cattle vaccinated. A bottle of vaccine can be used for 25 cattle and they only had 21 cattle to be injected. In our village, only four cows were injected: Nu, Trong, Kieu and Su each had one. Nu did not have his calf vaccinated although he wanted to. It died last September because of lumpy skin disease.

Picture 1

Người kể chuyện:
Lèo Văn Quân (Thái, 36 tuổi)

Người chụp ảnh:
Ảnh 1. Lèo Văn Quân
(Thái, 36 tuổi)
Ảnh 2. Sổng A Tráng
(H'Mông, 23 tuổi)

Narrator:
Lèo Văn Quân
(Thai ethnicity, 36 years old)

Photographers:
Picture 1. Lèo Văn Quân
(Thai ethnicity, 36 years old)
Picture 2. Sổng A Tráng
(H'Mong, 23 years old)

CHUYỆN CỦA QUÂN

Lần đầu tiên mình biết đá liếm là cái gì. Vừa thả ra nó tranh nhau liếm. Ngày trước nó chỉ được liếm ở nền nhà, nền sàn. Đá liếm có khoáng, giúp vật nuôi khỏe mạnh, lớn nhanh và đẹp ra. Bà con xem mô hình nhà mình cũng bắt đầu xô xao chuẩn bị đặt mua.

STORY BY QUÂN

For the first time, I know what a mineral stone was. Right after seeing it, all the cows were eager to lick it. In the past, they could only lick the floors. This kind of stone contains minerals, helping the animals stay healthy, grow fast and look beautiful. Other villagers have been excited to see the mineral stones working so well with my cattle and plan to order them for their own cattle.

Picture 2

Người kể chuyện:

Sống A Chứ (H'Mông, 25 tuổi)

Người chụp ảnh:

Sống A Tráng (H'Mông, 23 tuổi)

Người trong ảnh:

Sống A Chứ (H'Mông, 25 tuổi)

Narrator:Sống A Chứ
(H'Mong, 25 years old)**Photographer:**Sống A Tráng
(H'Mong, 23 years old)**Person in the picture:**Sống A Chứ
(H'Mong, 25 years old)**CHUYỆN CỦA CHỨ**

Em chụp ảnh chuồng bò nhà Sống A Chứ và chuồng lợn nhà Phòng A Tổng. Trong bản chỉ có hai nhà này nuôi nhốt, mới làm chuồng nuôi nhốt từ tháng 4 năm 2021. Nhà Chứ không thả bò trên rừng như nhiều nhà khác trên bản Xam Ta vì sợ bò thả rông bị ngã chết. Năm 2016-2017 bị ngã xuống vực chết năm con bò, sau mang về nhà đi chần. Cỏ chưa đủ nên hàng ngày vẫn đi chần. Tháng 3-tháng 11 thì nhốt tới 10 giờ sáng, đi chần tới 5 giờ chiều. Mùa này đang trồng lúa ruộng, nên phải đi chần trông cho nó không ăn mất lúa. Thời gian còn lại thì nhốt buổi tối, ban ngày thả rông quanh ruộng. Hiện giờ vẫn chưa đủ cỏ, mình chỉ cắt được một ít cỏ dại ven đường và trên nương nên phải đi chần. Nếu trồng đủ cỏ để cắt về cho ăn thì không cần đi chần nữa. Đàn bò 18 con của nhà Sống A Chứ và Sống A Vụ chung nhau. Nhà Chứ năm con, còn lại là nhà ông Vụ, cùng thay nhau đi chần.

STORY BY CHỨ

This is the cow shed in Sống A Chứ's house. In the village, there are only two households who have cows in enclosures. The shed was built in April 2021. Chứ's family does not let cows graze in the forest like many other households in Xam Ta village because they are afraid that the cows will fall down cliffs and die. In 2016 and 2017, the family lost five cows for this reason and they therefore had to bring their cows home. Between March and November, the cows are locked up until 10 a.m., and then they are herded until 5 p.m. Rice is growing in the fields at this time of the year so the cows need to be watched, otherwise they will damage the rice paddies. For the remaining months of the year, the cows are locked up in the evening and graze around the fields during the day. Currently, there is not enough grass. I can only cut some along the roadside and in the fields, so I have to herd them. Sống A Chứ and Sống A Vụ, who are the only two households with confined cows, own 18 cows in total. Chứ has five cows and the rest are owned by Vụ. They take turns to herd the cattle to save labour in both households.

**Người kể chuyện
và chụp ảnh:**
Quảng Thị Soi (Thái, 28 tuổi)
Người trong ảnh:
Cầm Văn Sơn (Thái)
Narrator and photographer:
Quảng Thị Soi
(Thai ethnicity, 28 years old)
Person in the picture:
Cầm Văn Sơn
(Thai ethnicity)

CHUYỆN CỦA SOI

Nhà ông Cầm Văn Sơn có bốn bò, chín trâu, có chuồng đạt tiêu chuẩn. Chuồng rộng, ngăn riêng từng con, hố ủ rơm với u-rê cho trâu, bò và hố ủ phân. Đây là hộ chăn nuôi tốt trong bản, cũng sẽ tham gia nhóm sở thích chăn nuôi của bản để chia sẻ kiến thức cho các hộ khác.

STORY BY SOI

Cầm Văn Sơn has four cows and nine buffaloes. He also has a compost pit of straw with urea from the buffaloes and cows, and a compost pit of manure. He is a good livestock producer in the village and will join the village's livestock common interest group to share knowledge with other villagers.

Người kể chuyện:

Thào Thị Ganh
(H'Mông, 27 tuổi)

Người chụp ảnh:

Giàng A Lu (H'Mông, 9 tuổi)

Người trong ảnh:

Thào Thị Ganh
(H'Mông, 27 tuổi)

Narrator:

Thào Thị Ganh
(H'Mong, 27 years old)

Photographer:

Giàng A Lu
(H'Mong, 9 years old)

Person in the picture:

Thào Thị Ganh
(H'Mong, 27 years old)

CHUYỆN CỦA GANH

Em rửa chuồng lợn. Đầu tiên là dọn phân, rồi lấy nước rửa, rửa xong để khô thì phun khử trùng tiêu độc bằng chai dự án (Li-chấn) tặng. Dùng hết thì em cũng sẽ đi mua để phun. Hàng tuần thì em rửa chuồng. Mỗi tháng phun khử trùng tiêu độc một lần. Em thấy phun thế này ít bị muỗi, bọ. Mình phun xong thì cảm thấy yên tâm hơn.

STORY BY GANH

I am cleaning the pigsty. Firstly, I remove the faeces before washing the pigsty with water. Then, after leaving it to dry, I disinfect the pigsty with a disinfectant bottle given to me by the (Li-chấn) project. After using up this bottle, I will buy another one. I wash the pigsty every week and apply disinfectant spray once a month. I find that the pigsty is less prone to mosquitoes and bugs after spraying like this. I feel more secure after spraying.

Người kể chuyện:

Lý A Nữ (H'Mông, 39 tuổi)

Người chụp ảnh:

Lý A Trống (H'Mông, 43 tuổi)

Người trong ảnh:

Lý A Nữ (H'Mông, 39 tuổi)

Narrator:

Lý A Nữ
(H'Mong, 39 years old)

Photographer:

Lý A Trống
(H'Mong, 43 years old)

Person in the picture:

Lý A Nữ
(H'Mong, 39 years old)

CHUYỆN CỦA NỮ

Hôm ấy, cả bản Buôm Khoang tiêm vắc-xin tụ huyết trùng cho trâu bò. Vắc-xin do nhà nước cấp, dân không cần trả tiền vắc-xin, chỉ cần trả 2.000 đồng cho mỗi bơm kim tiêm. Trước khi dắt bò vào gióng, mình phải phun khử trùng tiêu độc, tiêm xong đàn của một hộ thì phải phun tiếp, rồi mới cho bò của hộ khác vào để tránh lây bệnh từ bò của hộ này sang bò của hộ khác. Trước đây, khi tiêm phòng, mình chỉ tiêm thôi, không phun khử trùng, nhờ dự án (Li-chấn) mình mới biết phun khử trùng để không lây dịch bệnh. Trước mình cũng không làm gióng thế này, nhờ tham gia lớp thụ tinh nhân tạo bò của dự án Li-chấn mới biết làm gióng. Không làm gióng nó chạy quanh, đôi khi một mũi tiêm ra ngoài một nửa, không đủ liều.

STORY BY NỮ

On the day of this photo, the whole village of Buôm Khoang had their cows and buffaloes injected with the hemorrhagic septicemia vaccine. The vaccine was provided by the government free of charge. People just needed to pay 2,000 dong (10 US cents) for each syringe. Before the cows are pulled into the bamboo crush for vaccination, the crush needs to be sprayed with disinfectant. When the vaccination is completed for the cattle of one household, the crush is disinfected again to avoid cross infection among cows of different owners. Previously, I only knew about vaccinating and I did not spray disinfectant. Thanks to the Li-chấn project, I am now aware of disinfecting to prevent disease transmission. I hadn't known about the crush until I took part in an artificial insemination training by the Li-chấn project. Without the crush, the cows run around, losing half a vaccine dose sometimes.

Hợp phần 3 / Component 3

Thức ăn và cây thức ăn chăn nuôi Feeds and forages

Thông qua 11 câu chuyện, nông dân chia sẻ việc họ tham gia tập huấn về cách chọn các loại cỏ chăn nuôi cải tiến, thích nghi tốt với thổ nhưỡng và điều kiện khí hậu của địa phương và thử nghiệm một số giống cỏ mới tại nông hộ. Người nông dân cũng đã học cách bảo quản và sử dụng thức ăn chăn nuôi để gia súc, trâu bò, lợn có dinh dưỡng tốt hơn và cho năng suất cao hơn.

Li-chăn farmers tell, in 11 stories, how they participated in training on how to select improved forages well adapted to the local soils and climatic conditions and tested new varieties on their farms. Farmers also learned about feed preservation and use for better nutrition and higher productivity of their cattle, buffaloes and pigs.

CHUYỆN CỦA DUNG

Mẹ chồng đang băm rau ủ men cho lợn ăn, có thân chuối, lá rau rừng và quả bí đỏ. Sau khi băm rau cho thêm muối và men. Cám viên thì lúc cho ăn ngâm nước cho nó tan rồi trộn vào thức ăn. Từ khi nuôi lợn mình đã cho ăn như thế này.

STORY BY DUNG

My mother-in-law is chopping vegetables before fermenting them with banana stems, wild vegetable leaves and pumpkins to feed her pigs. After chopping the vegetables, salt and yeast are added. Bran pellets are dissolved in water before mixing with the feed. Since I started raising pigs, I have been feeding them like this.

**Người kể chuyện
và chụp ảnh:**

Lường Thị Dung (Thái, 24 tuổi)

Người trong ảnh:

Lò Thị Thanh (Thái)

Narrator and photographer:

Lường Thị Dung
(Thai ethnicity, 24 years old)

Person in the picture:

Lò Thị Thanh (Thai ethnicity)

CHUYỆN CỦA DUNG

Trong bản có mấy hộ không đủ cỏ cắt về cho trâu bò nên họ đi chăn một buổi. Trẻ em trong lúc nghỉ hè, nghỉ học thì tranh thủ đi chăn. Nếu trẻ phải đi học thì người lớn trong gia đình phải bắt một người đi chăn. Bây giờ đang nghỉ hè nên trẻ con đi chăn nhiều.

STORY BY DUNG

In the village, there are a few households who do not collect enough grass for their cattle, so they herd them for half a day. During summer vacations and school breaks, children take on this responsibility. When they go to school, there needs to be an adult in the family to take care of the herding. It is summer vacation now, so there are many children herding cattle.

Người kể chuyện:

Lường Thị Dung (Thái, 24 tuổi)

Người chụp ảnh:

Lường Thị Thu (Thái, 37 tuổi)

Người trong ảnh:

Hà Văn Tuyển (Thái)

Narrator:

Lường Thị Dung
(Thai ethnicity, 24 years old)

Photographer:

Lường Thị Thu
(Thai ethnicity, 37 years old)

Person in the picture:

Hà Văn Tuyển (Thai ethnicity)

Người kể chuyện:

Quàng Thị Thuấn
(Thái, 31 tuổi)

Người chụp ảnh:

Quàng Thị Nường
(Thái, 12 tuổi)

Người trong ảnh:

Quàng Thị Thuấn
(Thái, 31 tuổi)

Narrator:

Quàng Thị Thuấn
(Thai ethnicity, 31 years old)

Photographer:

Quàng Thị Nường
(Thai ethnicity, 12 years old)

Person in the picture:

Quàng Thị Thuấn
(Thai ethnicity, 31 years old)

CHUYỆN CỦA THUẤN

Em cho lợn ăn thân cây chuối ủ chua, trộn một ít cám trộn vào. Trước em chưa cho ăn cám trộn, nó gầy gò. Giờ sau tập huấn em cho ăn cám trộn nó lớn nhanh, khỏe mạnh.

STORY BY THUẤN

I am feeding pigs with fermented banana stems mixed with a little bran. Previously, I did not feed them with the mixture of banana stems and bran, and the pigs were skinny. Since I joined the Li-chăn (project's) training, the pigs have grown rapidly and healthily as I feed them with the mixed bran.

CHUYỆN CỦA YÊU

Ba mẹ nhà Lường Thị Nhung đi cắt mía về cho trâu ăn. Chiềng Lương trồng mía nhiều nên cũng không lo thiếu thức ăn cho trâu bò vào mùa khô. Nhà nào chăm thì ủ ngon mía là đủ cho trâu, bò ăn quanh năm.

STORY BY YÊU

Lường Thị Nhung and her two children are collecting sugarcane to feed their buffaloes. Chiềng Lương commune has a large field of sugarcane so there is no shortage of fodder for the cattle in the dry season. A hard-working farmer who is willing to ferment the sugarcane tops will have enough fodder for her cattle throughout the year.

Người kể chuyện và chụp ảnh:

Lường Văn Yêu (Thái, 46 tuổi)

Người trong ảnh:

Lường Thị Nhung (Thái)

Narrator and photographer:

Lường Văn Yêu

(Thai ethnicity, 46 years old)

Person in the picture:

Lường Thị Nhung

(Thai ethnicity)

CHUYỆN CỦA HỊA

Đàn bò nhà em đi chăn trên nương táo mèo. Khi cây táo mèo còn nhỏ thì không chăn vì bò nó ăn lá mất. Táo mèo trồng được ba năm thì có thể thả bò trên nương táo để nó ăn cỏ. Cứ sáng tầm 9-10h thì đi chăn, đem theo cơm, bom nước cho vào túi rồi đi đến tầm 4h30 mình bắt đầu đi đuổi về. Cả một đàn, một vài con đi ăn xa để tìm chỗ cỏ nhiều ăn. Đi chăn thế này là mất cả ngày.

STORY BY HỊA

I herd the cattle in son tra (*Docynia indica*) forest. When the son tra are small, we do not herd cattle there because they can eat the leaves. When the trees are three years old, then we can graze cattle so that they eat the grass underneath the son tra. Every morning, at 9-10 a.m. I go herding. I take some rice and a bottle of water. At about 4.30 p.m., I collect the cattle to take them home. Some of them will go further than the others in the forest to find more grass. It takes all day long to graze cattle.

Người kể chuyện

và chụp ảnh:

Sống A Hịa (H'Mông, 27 tuổi)

Narrator and photographer:

Sống A Hịa

(H'Mong, 27 years old)

CHUYỆN CỦA NỮ

Trẻ con vùng sâu, vùng xa, nhỏ to, 9-10 tuổi cũng hay đi làm việc này giúp bố mẹ khi bố mẹ đang đập lúa. Các em đi học về là hay đi gùi rơm như thế vào mùa gặt lúa. Ở Buôm Khoang, mình trồng một vụ lúa ruộng thu hoạch tháng 7 và một vụ lúa nương thu hoạch tháng 11. Sau khi gùi rơm về thì cho trâu ăn.

STORY BY NỮ

In remote areas, children aged nine or 10 usually do this to help their parents while their parents are threshing rice. On the way from school, they often collect and carry straw on their backs, like in the photo, during the rice harvest period. In Buôm Khoang village, rice is harvested in July in addition to the harvest of an upland rice crop in November.

Người kể chuyện và chụp ảnh:

Lý A Nữ (H'Mông, 39 tuổi)

Người trong ảnh:

Em Lý A Sáng (H'Mông),
con của Lý A Thanh (H'Mông)

Narrator and photographer:

Lý A Nữ
(H'Mong, 39 years old)

Person in the picture:

Lý A Sáng (H'Mong),
son of Lý A Thanh (H'Mong)

CHUYỆN CỦA YÊU

Nhà Lò Văn Thương có năm con trâu. Mùa không thu mía thì có ngọn mía ủ chua cho trâu, bò ăn. Bản Mồn đã ủ ngọn mía cho trâu bò từ 4-5 năm trước rồi. Sau khi tham gia tập huấn (của dự án Li-chăn) thì mình biết phải cho cám, và nén chặt hơi.

STORY BY YÊU

Lò Văn Thương has five buffaloes. When fresh sugarcane tops are not available, he uses fermented tops to feed his cattle. Since 2016 and 2017, farmers in Mồn village have been fermenting grass and sugarcane tops to make fodder. Learning from the training by the Li-chăn project, I know that mixing rice bran helps fermentation, and sealing the bags protects the air-free silage from mold or rotting.

**Người kể chuyện
và chụp ảnh:**

Lường Văn Yêu (Thái, 46 tuổi)

Người trong ảnh:

Lò Văn Thương (Thái)

Narrator and photographer:

Lường Văn Yêu

(Thai ethnicity, 46 years old)

Person in the picture:

Lò Văn Thương (Thai ethnicity)

CHUYỆN CỦA KHUYÊN

Chị Lương Thị Cong đang cắt rau lợn trên nương mía. Rau này đem ủ với cám gạo và men, sau một ngày thì cho ăn trong 2-3 ngày cho đến khi hết rau ủ thì thôi. Trước tập huấn mình chỉ nấu rau với cám cho lợn ăn. Sau tập huấn mới biết ủ cho lợn ăn. Ủ thế này nhàn hơn nấu, lợn cũng ăn khỏe hơn, phát triển nhanh hơn.

STORY BY KHUYÊN

Luong Thi Cong is cutting wild forage in the sugarcane field. She will mix the forage with rice bran and probiotics, leave it for one day and then feed the pigs for two to three days. Before, we cooked the collected forage with rice bran. Now that we know this feeding method, we find it less hard. The pigs also eat more and grow faster.

Người kể chuyện và chụp ảnh:

Lò Thị Khuyên (Thái, 27 tuổi)

Người trong ảnh:

Lương Thị Cong (Thái, 37 tuổi)

Narrator and photographer:

Lò Thị Khuyên
(Thai ethnicity, 27 years old)

Person in the picture:

Lương Thị Cong
(Thai ethnicity, 37 years old)

CHUYỆN CỦA TRỒNG

Mẹ con Hàng Thị Nanh và Lý A Tùng cắt cỏ ghi-nê về cho trâu ăn. Nhà có bốn con trâu, một ngày lấy bốn chuyến, mỗi chuyến 50kg mới đủ. Sáng hai chuyến, chiều hai chuyến. Mỗi lần cắt cỏ cứ cho mất một tiếng. Từ khi trồng cỏ mình thấy đỡ khổ hơn, cắt cỏ rừng phải chọn nhiều chỗ nên lâu hơn, đi cắt cỏ rừng một buổi chỉ được 50kg, trâu bò đói nên phải chăn dắt thêm, thế mất thêm một buổi, cho là mất cả ngày luôn.

STORY BY TRỒNG

Hang Thi Nanh and her son are cutting Guinea grass to feed the buffaloes. The household has four buffaloes. They have to carry grass four times, 50 kilogrammes each. Twice in the morning and twice in the afternoon, one hour each. Since growing grass, we have saved more time and energy. If we cut grass in the forest, we have to look for grass from different places. It takes the whole morning or afternoon to collect only 50 kilogrammes. It is not enough for the cattle and buffalo to eat so we have to graze them for half a day as well. Altogether, we spend all day feeding the buffaloes and cattle.

Người kể chuyện và chụp ảnh:

Lý A Trống (H'Mông, 43 tuổi)

Người trong ảnh:

Mẹ con Hàng A Nanh,
Lý A Tùng (H'Mông, 15 tuổi)

Narrator and photographer:

Lý A Trống
(H'Mong, 43 years old)

Person in the picture:

Hàng A Nanh (H'Mong),
Lý A Tùng
(H'Mong, 15 years old)

CHUYỆN CỦA TRỐNG

Nương cỏ cách nhà khoảng một cây số, dốc lắm, xe máy không tới được nên gùi về nhà. Gùi này của em Lý Thị Hồ tầm 30kg, có người còn gùi đến 50kg cỏ. Việc gùi cỏ này đa số vợ và con làm, chồng có làm nhưng ít.

STORY BY TRỐNG

The grass field is about one kilometre from the house. The road is very steep, so the field is inaccessible by motorbikes. Grass must be carried home on the farmer's back. This load of Lý Thị Hồ weighs about 30 kilogrammes. Some people can even carry 50 kilogrammes of grass. The grass cutting is mostly done by women and children, while men are hardly involved in it.

Người kể chuyện và chụp ảnh:

Lý A Trống (H'Mông, 43 tuổi)

Người trong ảnh:

Lý Thị Hồ (H'Mông, 18 tuổi)

Narrator and photographer:

Lý A Trống
(H'Mong, 43 years old)

Person in the picture:

Lý Thị Hồ
(H'Mong, 18 years old)

CHUYỆN CỦA TRỐNG

Vợ mình đang nhổ cỏ cho cỏ Mulato mới trồng xen trên nương mận. Lúc này cỏ mới trồng được 10 ngày. Người ta có người diệt cỏ, còn mình thì trồng cỏ. Cây mận cây nọ cách cây kia sáu mét để cho nó có không gian phát triển. Mình trồng cỏ vừa tận dụng đất trồng cỏ cho trâu bò, vừa tạo che phủ, giữ ẩm cho đất, chống xói mòn.

STORY BY TRỐNG

My wife is weeding the newly planted Mulato grass which was intercropped in the plum field. When the photo was taken, the grass had been planted only 10 days previously. Some people kill weeds, but we grow weeds. The distance between plum trees is six metres, giving space to grow grass. I plant grass to feed our cattle while creating shade, keeping moisture in the soil and preventing erosion.

Người kể chuyện và chụp ảnh:

Lý A Trống (H'Mông, 43 tuổi)

Người trong ảnh:

Sống Thị Dụ (H'Mông, 43 tuổi)

Narrator and photographer:

Lý A Trống
(H'Mong, 43 years old)

Person in the picture:

Sống Thị Dụ
(H'Mong, 43 years old)

Hợp phần 4 / Component 4

Chăn nuôi và môi trường Livestock and the environment

Chăn nuôi có thể gây tác động mạnh mẽ đến môi trường. 03 câu chuyện trong hợp phần này chia sẻ những kiến thức của người nông dân về quản lý độ phì nhiêu của đất, ví dụ như cách giữ lớp phủ đất vĩnh viễn với cây trồng hoặc phế phẩm cây trồng và kiểm soát chống xói mòn như trồng theo đường đồng mức. Dự án Li-chăn cũng hướng dẫn nông dân cách chuẩn bị và bón phân ủ từ phân động vật và tái chế sinh khối trong trang trại của họ.

Livestock can make a strong impact on the environment. Three stories document farmers' learnings on soil fertility management, such as keeping permanent soil cover with crops or crop residues, and erosion control, like planting contour lines. The Li-chăn project also guided farmers on how to prepare and apply compost from animal manure and recycle biomass on their farms.

Người kể chuyện:

Lường Thị Dung (Thái, 24 tuổi)

Người chụp ảnh:

Quàng Văn Quyền (Thái)

Người trong ảnh:

Lường Thị Dung (Thái, 24 tuổi)

Narrator:

Lường Thị Dung
(Thai ethnicity, 24 years old)

Photographer:

Quàng Văn Quyền
(Thai ethnicity)

Person in the picture:

Lường Thị Dung
(Thai ethnicity, 24 years old)

CHUYỆN CỦA DUNG

Em đang xúc phân vào bao để đem lên nung bón cho cây xoài, nhãn. Trước khi có tập huấn của dự án Li-chấn hồi tháng 3/2021, thì nhà em chưa ủ phân lần nào. Sau khi tập huấn, mới thu phân trâu, bò ủ. Mình tận dụng được phân chuồng và phụ phẩm có sẵn, tiết kiệm được tiền mua phân bón. Phân này tơi, xốp. Phân hóa học ngấm xuống đất, bay lên trời, đất khô lắm. Mà mua phân hóa học giờ cũng đắt lắm. Trước phân đạm 80.000 đồng/10kg, giờ 120.000 đồng /10kg.

STORY BY DUNG

I am shoveling compost from manure into bags to apply to mango and longan trees in the fields. Before the Li-chấn project's training in March 2021, we had never composted. After the training, we started to collect the manure of our buffaloes and cows for composting. I take advantage of the available manure and by-products to save on fertiliser expenses. The compost is porous. Chemical fertilisers are absorbed into the ground and evaporate into the air, leaving the soil dry. And chemical fertilisers are very expensive. Before, nitrogen fertiliser was 80,000 dong (3.5 US dollars) for 10 kilogrammes. The price has now increased to 120,000 dong (5 US dollars).

Người kể chuyện:

Lường Văn Yêu (Thái, 46 tuổi),
Quảng Thị Thuấn (Thái, 31 tuổi)

Người chụp ảnh:

Quảng Thị Thuấn (Thái, 31 tuổi)

Người trong ảnh:

Cầm Thị Lân (Thái)

Narrator:

Lường Văn Yêu
(Thai ethnicity, 46 years old),
Quảng Thị Thuấn
(Thai ethnicity, 31 years old)

Photographer:

Quảng Thị Thuấn
(Thai ethnicity, 31 years old)

Person in the picture:

Cầm Thị Lân (Thai ethnicity)

CHUYỆN CỦA YÊU VÀ THUẤN

Từ trước đến nay, người dân bản đến Nguyên Đán, theo phong tục tập quán của người Thái đen, phải có lọ nho nhe để gói bánh chưng cúng tổ tiên thì mới phát lộc phát tài. Đến bây giờ được dự án Li-chăn phát giống đậu nho nhe cho bà con, đến Tết bà con không cần đi mua nữa. Trong ảnh là vườn đậu nho nhe trồng xen với lạc của nhà Quảng Thị Thuấn. Đất này nhà đầu trồng ngô, đất bị xói mòn trở nên xấu, xong trồng mía cũng không được thu, giờ trồng đậu nho nhe để cải tạo đất. Cây họ đậu làm đất tơi xốp và giàu dinh dưỡng, ngoài ra còn lấy được dây của nó làm thức ăn giàu đạm cho gia súc gia cầm nữa.

STORY BY YÊU AND THUẤN

According to a tradition of the Black Thai ethnic group, people must have a jar of rice beans to make sticky rice cakes (banh chung), which are offered to their ancestors for the Lunar New Year in order to pray for good fortune. Now that rice bean seeds have been supplied by the Li-chăn project, villagers don't need to buy more for the Lunar New Year. The photo shows Ms. Quảng Thị Thuấn's small rice bean farm intercropped with peanuts. Previously she planted corn on this land, but the soil had deteriorated through erosion. The following sugarcane cultivation failed, and now they are planting rice bean to improve the soil quality. Legumes make the soil porous and rich in nutrients, while their stems are protein-rich fodder for livestock and poultry.

**Người kể chuyện
và chụp ảnh:**

Lý A Trống (H'Mông, 43 tuổi)

Narrator and photographer:

Lý A Trống
(H'Mong, 43 years old)

CHUYỆN CỦA TRỐNG

Đất này trống mận xen đậu tương. Đây là năm đầu tiên mình trồng xen đậu tương với mận. Trồng xen thế này vừa không phải làm cỏ cho cây mận, vừa thu được đậu tương. Phía trên trống xen mận với Mulato, lạc đại tạo che phủ cho đất, chống xói mòn.

STORY BY TRỐNG

In this field, I planted plums with soya beans. This is the first time I have intercropped soya beans with plums. I don't have to do weeding in the plum field and at the same time I can harvest soya beans. Up the hill, I am intercropping plums with Mulato and pinto to cover the soil and prevent erosion.

Hợp phần 5 / Component 5

Chăn nuôi và sinh kế Livestock and livelihoods

Quan tâm tới thị trường và các hoạt động tập thể có thể giúp thay đổi sinh kế của người nông dân. 04 câu chuyện mô tả nhận thức của nông dân về vai trò của chăn nuôi trong việc cải thiện sinh kế và tạo ra những cơ hội mới cho các nông hộ.

New interest in markets and in collective action can change farmers' livelihoods. Four stories illustrate how farmers perceive the role of livestock in improving their lives and improving the opportunities for their families.

**Người kể chuyện
và chụp ảnh:**
Lường Văn Yêu (Thái, 46 tuổi)
Narrator and photographer:
Lường Văn Yêu
(Thai ethnicity, 46 years old)

CHUYỆN CỦA YÊU

Tháng 7 là mùa thu hoạch lúa. Trong ảnh mọi người đang đi thông mương để các hộ ở dưới thấp có nước vào ruộng. Một năm phải thông mương 3-4 lần. Người Thái trồng lúa nước từ lâu rồi, từ khi mình biết đã thấy nhà nào cũng trồng lúa. Đất ruộng thì như cũ, mà người thì thêm, nên cứ năm năm lại sang đất một lần cho người mới có đất trồng lúa. Nhiều nhà nếu đất của họ ít thì cũng không đủ thóc ăn, phải mua thêm. Mỗi 1.000 m² đất thì được khoảng 25 bao thóc, người nào chăm tốt thì được 30 bao.

STORY BY YÊU

In the photo, people are dredging canals so that the low-lying households can get water into their fields. The canals must be dredged three or four times a year. Thai people have grown wet rice for a long time. Since I can remember, I have seen all the households growing rice. The land area is unchanged, but the population is growing. So, the land is transferred among households to grow rice every five years. If the land area is small, many households don't collect enough rice to feed the family and have to buy extra rice. For every 1,000 square metres of land, farmers collect 25 bags of rice or 30 bags if they take good care of the crop.

**Người kể chuyện
và chụp ảnh:**

Lường Văn Yêu (Thái, 46 tuổi)

Người trong ảnh:

Quảng Thị Hương (Thái)

Narrator and photographer:

Lường Văn Yêu
(Thai ethnicity, 46 years old)

Person in the picture:

Quảng Thị Hương
(Thai ethnicity)

CHUYỆN CỦA YÊU

Đây là trang trại dê nhà ông Lường Văn Cương và bà Quảng Thị Hương, trang trại dê to nhất trong xã Chiềng Lương, có 160 con. Trong ảnh bà Quảng Thị Hương đang cho dê uống nước. Con dê thì rất dễ nuôi, dễ bán. Chiềng Lương cũng có nhiều hộ nuôi dê, thường 7-8 con hoặc hơn 10 con thôi. Từ năm 1994-1995, làm nương quá vất vả, không đủ ăn, gia đình ông Cương chuyển sang nuôi dê. Lúc đầu cũng ít, nuôi 20-30 con, sau thành công, làm trang trại to và nuôi nhiều. Con dê cũng hay bị lở mồm, long móng, bệnh lậu. Nhà ông Cương cũng tiêm phòng đầy đủ cho đàn dê.

STORY BY YÊU

This is the goat farm of Mr. Lường Văn Cương and Mrs. Quảng Thị Hương. They have the largest goat farm in Chiềng Lương commune, housing 160 goats. In the photo, Mrs. Quảng Thị Hương is giving the goats water. Goats are easy to raise and sell. Chiềng Lương commune has many other households who are raising 7–8 goats or even more than 10 goats. In 1994 and 1995, Mr. Cương switched to raising goats because crop production was too hard and the outputs were insufficient to feed his family. He started with 20–30 goats and expanded the farm to raise more goats as he became successful. Goats are prone to foot and mouth disease and gonorrhoea. Mr. Cương has fully vaccinated his goats.

**Người kể chuyện
và chụp ảnh:**

Lường Thị Thu (Thái, 37 tuổi)

Người trong ảnh:

Lò Văn Hổm (Thái)

Narrator and photographer:

Lường Thị Thu
(Thai ethnicity, 37 years old)

Person in the picture:

Lò Văn Hổm (Thai ethnicity)

CHUYỆN CỦA THU

Lò Văn Hổm là người bản Mật Sàng, đang làm ruộng ở bản Oi nhà ông ngoại. Sau khi gặt lúa xong, dùng con trâu cày ruộng, sau đó mới dùng máy nông nghiệp để bừa. Con trâu mình dắt nó, sau nó hiểu ý mình, lúc cày mình bảo nó thì nghe, bảo nó đi thẳng nó đi, bảo quay lại thì nó quay lại. Bảo nó bằng tiếng Thái nó mới hiểu, bằng tiếng phổ thông thì nó đứng im. Trâu nuôi vừa để lấy sức cày, kéo. Đi lấy gỗ những chỗ xe không đi được thì cũng lấy trâu kéo. Khi nào có đám cưới, đám hiếu, ngày lễ, ngày Tết cũng cần có con trâu, con bò. Đám cưới không có con trâu, con bò không được. Khi ăn hỏi, cũng phải có con trâu. Đám cưới cũng phải mổ hai con, bên nhà trai một con, bên nhà gái một con. Nếu nhà nào không có thì cũng phải hết con lợn với mua thêm một ít thịt trâu, bò bên ngoài mới được. Con trâu khỏe hơn con bò nhưng không chịu được nóng, trưa phải đem đi tắm. Người ta bảo 'lạc nhà đi theo chó, lạc ngõ đi theo trâu'. Con trâu tự biết đường về chỗ chuồng nó ngủ.

STORY BY THU

Mr. Lò Văn Hổm, from Mật Sàng village, is working in the field of his grandfather in Oi village. After harvesting rice, he uses a buffalo to plough the land before harrowing it with an agricultural machine. When I lead the buffalo, he understands what I mean. When ploughing, I speak to him and he listens. He goes straight when I tell him to do so and turns back if I ask him to turn. When I speak Thai, he understands, but he stands still if I speak Vietnamese. Buffaloes are raised just to plough and transport. When I collect timber, I use buffaloes to pull the wood if trucks can't access it. We also need cattle for meat on weddings, funerals, holidays and New Year's days. It is impossible to have a wedding or funeral without buffalo meat or beef. A buffalo must also be slaughtered to feed people at an engagement party. At a wedding, it is two buffaloes: one from the groom's family and one from the bride's family. Any households who don't have cattle should slaughter a pig and buy some beef or buffalo meat from the market. A buffalo is stronger than an ox, but they can't stand the heat. They need to take a bath at noon. It is said, 'Lose the house, follow the dog; lose the lane, follow the buffalo'. A buffalo knows the way back to his shed to sleep.

CHUYỆN CỦA TRÁNG

Mọi người đi đổi công, tức là mình đi giúp họ hôm nay để hôm sau họ ra làm hộ mình. Hôm nay là gặt lúa nước nhà anh Hịa. Mảnh này khoảng 1.500m², khoảng 15-16 người làm, một ngày được 25 bao, khoảng ba giờ đồng hồ là xong. Đầu tiên cắt lúa bằng liềm, gặt xong là đập bằng máy. Bản Xam Ta có lúa nương và lúa nước, nhà nào cũng có, lúa nước cũng bị thiếu nước. Xa xưa mình chỉ trồng lúa nương. Từ năm 2015 đến giờ mình trồng lúa nước do mình đi học hỏi ở bản Thái về. Những chỗ ruộng thấp mớ nước tới được mình làm lúa nước, lúa nước năng suất cao hơn, không phải làm cỏ như lúa nương, vì có nước ở trên nên không có cỏ mọc. Lúa nương thì trên 1.000m² chỉ thu được 7-10 bao, lúa nước thì mình thu được 20 bao. Trước không đủ gạo ăn, phải ăn thêm củ sắn, mền mền làm từ bột ngô. Từ khi làm lúa nước, ít hộ làm lúa nương. Lúa nước đỡ mất công hơn, công làm lúa nương gấp ba lần làm lúa nước, mà thu thì lúa nước lại gấp ba lúa nương. Tuy nhiên, lúa nước phải đầu tư phân, thuốc trừ sâu nhiều hơn. Lúa nước nếu không phun thuốc trừ sâu thì không có ăn. Lúa nương không phun vẫn được. Lúa nương, một nương mình chỉ làm hai năm rồi phải đi tìm chỗ nào có rừng thưa đốt đi để làm nương mới, sau 7-10 năm mới quay lại nương cũ.

STORY BY TRÁNG

People are exchanging labour – meaning if I help them today, they will work for me on another day. Today the wet rice of Mr. Hịa is being harvested. His land is about 1,500 square metres, and 15–16 people are harvesting and packing rice into 25 bags. They can do this in three hours. First, the rice is cut by hand with sickles, and then it is threshed with a machine. In Xam Ta village, every household cultivates both wet and upland rice. There is a shortage of water for wet rice. In the past, we only planted upland rice. In 2015, we started to grow wet rice after a study tour in a Thai village. We plant wet rice on lower land, where the water source is close. The yield of wet rice is higher (than upland rice), and weeding is not required because the water prevents grass from growing. On 1,000 square metres of land, farmers can only get 7–10 bags of upland rice, while the yield of wet rice is 20 bags over the same area. Previously, when the rice supply was not enough, we had to eat cassava roots and “mền mền” made from corn flour. Since the introduction of wet rice, few households cultivate upland rice. Wet rice farming is less labour intensive. The labour costs for upland rice are three times that of wet rice, while the latter produces three times the output. However, wet rice farming needs more fertiliser and pesticides. Without pesticide spraying, there is nothing to be harvested from wet rice. It is possible to turn away from pesticides in upland rice farming. We can cultivate upland rice on a plot for two years only, after that we have to find a new piece of forest glade, burn the trees and form a new field. After 7–10 years, we will return to the former field.

Người kể chuyện: Sổng A Tráng (H'Mông, 23 tuổi)
Người chụp ảnh: Sổng A Lư (H'Mông, 21 tuổi)
Narrator: Sổng A Tráng (H'Mong, 23 years old)
Photographer: Sổng A Lư (H'Mong, 21 years old)

Hợp phần 6 / Component 6

Chăn nuôi và văn hóa Livestock and culture

Những nét đặc trưng văn hóa của người Thái và người H'Mông tham gia vào dự án Li-chăn là những động lực chính trong các quyết định mà họ đưa ra trong phát triển chăn nuôi. 02 câu chuyện kể cho chúng ta có thêm hiểu biết về những niềm tin, giá trị và nhận thức của hai nhóm người dân tộc thiểu số này thông qua các hoạt động chăn nuôi và chăm sóc vật nuôi của họ.

The cultural features of the Thai and Hmong people engaged in the Li-chăn project are key drivers in the decisions they take in livestock development. Two stories guide the audience through beliefs, values and mindsets of these ethnic groups via their livestock-keeping and livestock-caring practices.

**Người kể chuyện
và chụp ảnh:**

Lường Thị Thu (Thái, 37 tuổi)

Người trong ảnh:

Mùa Thị Mị (H'Mông, 70 tuổi)

Narrator and photographer:

Lường Thị Thu
(Thai ethnicity, 37 years old)

Person in the picture:

Mùa Thị Mị
(H'Mong, 70 years old)

CHUYỆN CỦA THU

Đây là máy xay ngô, giờ ít người dùng, toàn dùng máy xát. Trên Buôm Khoang không có điện nên họ vẫn dùng cối xay này để xay ngô cho trâu, bò, lợn, gà. Lợn thì có hộ nấu bột ngô với rau, thân cây chuối. Bột ngô ủ với cỏ, thân cây chuối cho cả lợn, ngan, gà ăn, hoặc đổ thẳng cho ăn cũng được.

STORY BY THU

This is a corn mill of the kind that is rarely used nowadays. People prefer milling machines. However, there is no electricity in Buôm Khoang village. Therefore, villagers still use this mill to grind corn for buffaloes, cows, pigs and chickens. Some households cook cornstarch with vegetables and banana stems to feed their pigs. Cornstarch fermented with grass and banana stems is used as fodder for pigs, geese and chickens. Farmers may use the fresh mixture to feed their animals.

Người kể chuyện: Sồng A Chú (H'Mông, 25 tuổi)

Người chụp ảnh: Sồng A Hịa (H'Mông, 27 tuổi)

Narrator: Sồng A Chú (H'Mong, 25 years old)

Photographer: Sồng A Hịa (H'Mong, 27 years old)

CHUYỆN CỦA CHÚ

Lúc đấy bà bị ốm, mình đón thầy mo về làm cúng cho bà và nhà bà được bình yên, mạnh khỏe. Trong ảnh là thầy mo đang cúng. Thầy mo đón ở Chiềng Nọi, cách đây 30 cây số. Trong bản cũng có thầy mo nhưng không được. Khi mình để quả trứng trên miệng cái bát con để nghiêng, nó không đổ thì là thầy mo đó sẽ chữa khỏi. Thầy mo trong bản không để được trứng nên phải đi đón ở tận Chiềng Nọi. Bà đang bị ốm là do những người đã mất bị thiếu ăn, hồn của họ về đòi nên mình cúng con lợn để họ đủ no rồi không đòi nữa. Hai ba hôm sau thấy bà khỏe lên thật.

Con lợn thì cả nhà cùng ăn, thầy mo được phần đầu và một phần chân giò cho thầy về cúng ở nhà. Sau khi thầy về nhà, gia đình nhà mình phải ở trong nhà trong một ngày không ra ngoài, người khác cũng không được vào. Khi ăn cơm, trẻ con ăn một mâm riêng và phụ nữ về làm dầu của bà cũng ăn riêng một mâm. Còn con gái bà và các chú, các bác thì ngồi cùng mâm với thầy mo. Để cảm ơn thầy mo, thì người nhà đưa thầy 300-400 ngàn đồng.

STORY BY CHÚ

At the time of this photo, my grandmother was sick. A witch doctor was invited to make an offering for her and the family to be safe and healthy. In the photo, the witch doctor is praying. The witch doctor was picked up from Chiềng Nọi commune, 30 kilometres from here. In the village there is also a witch doctor, but he is not capable. An egg was put in a small bowl. If it didn't fall down, according to our beliefs, the witch doctor would successfully cure the patient. The village witch doctor couldn't prevent the egg from falling down, so the doctor in Chiềng Nọi commune was picked. My grandmother was sick because the dead people were starving and sending their souls to come back and claim her. Therefore, a pig was sacrificed to make them full and stop asking. Two or three days after the offering, she really got better. The pork was shared by the whole family. The witch doctor was given a head and a leg to worship with at his house. After he returned home, the host family had to stay in the house for a day without going out, and other people were not allowed in.

Phần 3 / Section 3

Chăn nuôi dưới góc nhìn công chúng Livestock Development from the Public's Perspective

Trong khuôn khổ triển lãm Chăn nuôi Việt Nam dưới góc nhìn nghệ thuật và góc nhìn của nông dân, Ban tổ chức phát động cuộc thi sáng tạo từ ngày 15 tháng 9 đến ngày 5 tháng 10 năm 2021 nhằm nâng cao nhận thức của công chúng về vai trò của hoạt động chăn nuôi đối với sinh kế, sức khỏe và văn hóa của người dân Việt Nam. Hoạt động này đặc biệt phù hợp trong bối cảnh ngành chăn nuôi của Việt Nam nói chung và hoạt động chăn nuôi quy mô nông hộ nói riêng chịu ảnh hưởng nặng nề bởi dịch tả lợn Châu Phi và đại dịch COVID-19.

Dưới đây, Ban tổ chức xin giới thiệu tới các bạn sáu tác phẩm đạt giải trong cuộc thi

Within the framework of the exhibition Livestock Development in Vietnam from Artists' and Farmers' Perspectives, an art competition was launched from 15 September 2021 to 5 October 2021 to raise public awareness on the important role of livestock in the livelihoods, health and culture of Vietnamese people. This is especially pertinent given how the domestic livestock sector and smallholder livestock keepers are being heavily affected by African swine fever and the COVID-19 pandemic.

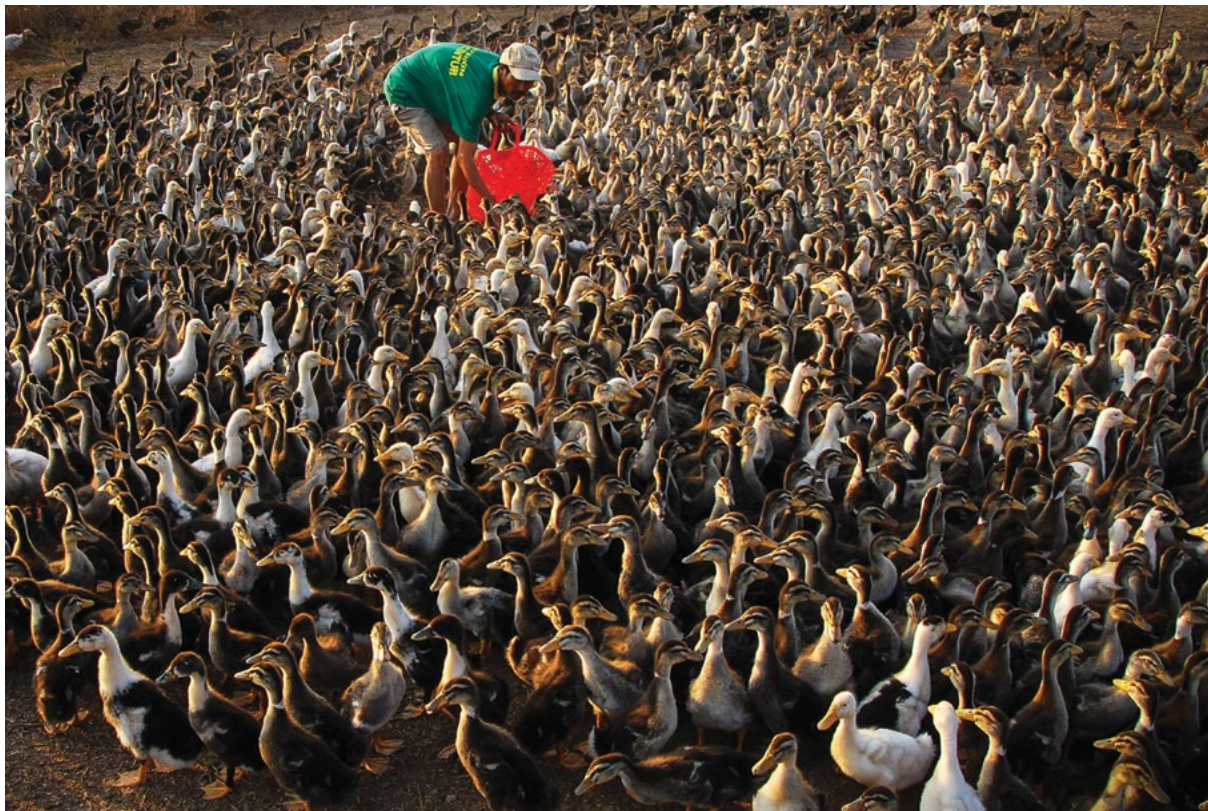
Here are the six awarded artworks and photos

GIẢI NHẤT (1ST PLACE)

Cù Hoàng Thảo Minh / Bình Yên

Cu Hoang Thao Minh / Peaceful Countryside

GIẢI NHÌ (2nd PLACE)

Trần Thị Phương Khương / Lối thoát nghèo
Tran Thi Phuong Khuong / Way out of poverty

GIẢI NHÌ (2nd PLACE)

Phạm Huỳnh Trần Lãm / Một bữa ngon

Pham Huynh Tran Lam / A good meal

GIẢI BA (3rd PLACE)
Hà Văn Kim / Thương Vợ
Ha Van kim / My wife

GIẢI BA (3rd PLACE)

Mai Thanh Tú / Mục đồng

Mai Thanh Tu / Child cattle herding

GIẢI BA (3rd PLACE)

Trần Quang Trường / Trang trại nuôi vịt

Tran Quang Truong / A duck farm

CHI CỤC
CHĂN NUÔI THÚ Y
THỦY SẢN
TỈNH SƠN LA
(SUB-DAH SON LA)

Alliance

RESEARCH
PROGRAM ON
Livestock

In 630 cuốn, khổ 20x20 cm / 630 copies, size 20x20 cm

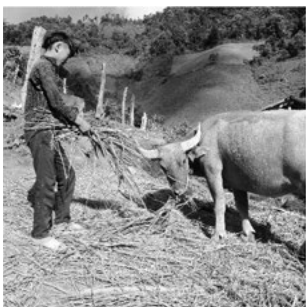
Giấy phép xuất bản / Publishing permit
4261-2021/CXBIPH/27-152/TN. 23-11-2021

In xong và nộp lưu chiểu Quý 4 năm 2021

Mã số sách tiêu chuẩn quốc tế (ISBN): 978-604-341-833-0

©ILRI-BOOK-211120/HAKI

CHĂN NUÔI VIỆT NAM DƯỚI GÓC NHÌN NGHỆ THUẬT VÀ GÓC NHÌN CỦA NÔNG DÂN
Livestock Development in Vietnam from Artists' and Farmers' Perspectives

/

2021